Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

22 (88)

JOI, 29 MAI 1969, ANUL III

108

CU VAPORUL ÎN

Delta DUNĂRII

Foto: GR. PREPELIȚĂ

ECRAN

FREAMĂTUL MUNCII CREATOARE

De la un capăt la altul al țării, la Porțile de Fier sau la Hunedoara, pe șantierul marelui combinat siderurgic gălățean sau pe întinsul Bărăganului se simte freamătul muncii creatoare.

Poporul întreg, angrenat cu toate forțele sale materiale și spirituale în opera de construire a socialismului, se pregătește să întîmpine prin rezultate strălucite evenimente de importanță istorică din acest an — cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, ca și împlinirea unui sfert de veac de la eliberarea patriei de sub jugul fascist.

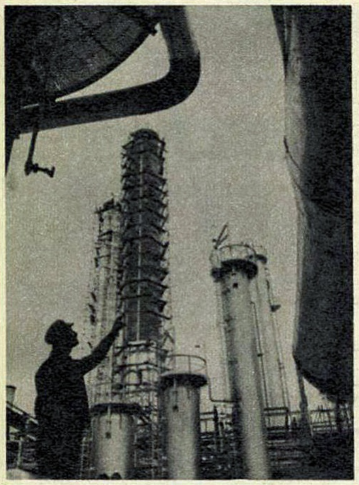

Coloane pe verticală.

Nu-i ușor să supui metalul.

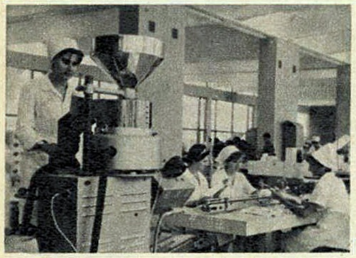

Cei care veghează la sănătatea noastră.

I IUNIE

Pămîntul — li se adresa poetul copiilor — este rotund ca un măr, numai că nu-i pentru toți la fel de dulce.

Este primul lucru pe care ni-l reamintește de fiecare dată ziua de 1 Iunie. Trăiesc pe pămînt peste un miliard de copii. Toți au venit pe lume pentru bucuria jocului, pentru marea și minunata aventură a cunoașterii, toți s-au născut cosmonauți, călători în rachetele visului. Dar viața lor nu e deopotrivă la fel.

La noi, ziua copiilor e în fiecare zi. Pe cerul copiilor noștri, în fiecare zi răsare, luminos și ocrotitor. soarele dragostei, al voioșiei. În fiecare zi vă este dăruit tot ce avem mai bun, mai frumos, mai trainic. Nimic nu-i prea scump cînd ne gîndim la voi, nimic nu ni se pare imposibil de realizat, pregătindu-vă viitorul. Printre titlurile de onoare ale socialismului este și acesta că, acolo unde el a biruit, acolo unde poporul este stăpîn deplin pe destinele sale, copilăria a fost investită cu dreptul la fericire, asigurarea acestui drept fiind o strădanie de fiecare zi, de fiecare clipă.

Mai există însă destule țări în care copilăria e o vîrstă a tristeței, a foamei, a visurilor neîmplinite. Dedicată copilului de pretutindeni, ziua de 1 Iunie cheamă neîncetat omenirea să mediteze la soarta celor mai fragede vlăstare ale ei, să le asigure în fața gravelor incertitudini, a furtunilor și incendiilor pe care planeta noastră le-a înregistrat și, din nefericire, le mai înregistrează încă. Și astfel, în chip firesc, mesajul acestei zile se preface într-o patetică chemare la înțelegere, la eforturi neostenite pentru asigurarea fericirii copiilor de azi, de mîine și de totdeauna.

În acest fierbinte an, al XXV-lea de la eliberarea patriei, sărbătoarea primei zile de iunie ne prilejuiește un bilanț însuflețitor, care ne umple inimile de mîndrie, gîndindu-ne la toate marile noastre înfăptuiri, la cele stînd sub semnul iubirii și grijii fără margini ale partidului și statului pentru voi, copiii. Ziua de 1 Iunie, cutezătorilor, vă găsește la capătul unui rodnic an școlar, în fața unei vacanțe care a și început să-și trimită spre voi, ademenitor, poveștile brazilor și cîntecele mării, vă găsește în plină sărbătoare a cravatelor roșii — împlinirea a 20 de ani de activitate a mișcării pionierești.

La mulți ani, prieteni! Jocul, cîntecul și poezia sărbătorii voastre, hărnicia și surîsul vostru din fiecare zi sînt pentru noi toți cea mai mare răsplată!

OCTAV PANCU-IAȘI

La izvoarele aurului negru.

TELEX PIONIERESC

Prețuind tot ce este mai frumos în vechea tradiție a locurilor natale, pionierii detașamentului clasei a IV-a de la Școala generală din Ulma-centru, județul Suceava, au învățat să încrusteze în lemn, să înflorească pînze noi din cusăturile de pe iile bunicelor.

În imagini: cîțiva din membrii cercului lucrînd și... un colț din recenta expoziție.

«Vă rugăm să publicați fotografia noastră, ne scriu pionierii clasei a IV-a A de la Liceul mixt din Sinaia. Să apară neapărat în ziua de 29 mai. Este ziua tovarășei comandante de detașament căreia îi oferim o dată cu zîmbetele noastre, calde urări de sănătate si fericire».

Fapte pionierești

PE CINE PREMIEM?

Întrebarea-exclamație e însoțită de obicei de o ridicare din umeri, prefigurînd sau mai degrabă incorporînd și răspunsul, transcris de fapt exact cu aceiași «accidenți» de întrebare-exclamație:

—?!

Adică, tradus în vorbe, ceva de felul: «știu eu? habar n-am»... Subliniem, așadar, prin expresia amintită o încurcătură, punctul critic ce trebuie depășit și nu știm, nu vedem cum.

Și întrebarea, cu acest plumb al neputinței în ea, se poate găsi pe buzele noastre în destule împrejurări pe care nu-mi face nici o plăcere să le evoc și care nu mi-ar fi reținut nici o clipă condeiul la această rubrică, dacă...

Dacă n-aș fi găsit aceeași întrebare-exclamație, implicînd aceeași dramatică înălțare din umeri, în împrejurări diametral opuse. Scena se petrece pe trei suprafețe apropiate, la unul și același etaj de la sediul Consiliului Național al Organizației Pionierilor, despărțite prin două uși. Într-o cameră, nu pardosită, ci pur și simplu înecată în picturile pionierilor din întreaga țară, trimise la Concursul republican de artă plastică, juriul alcătuit din pictori de seamă urmează să hotărască premiile. Și acești oameni, intrați deja în istoria plasticii românești, dau tîrcoale sălii, se opresc la fiecare pas, ridică o planșă, două, trei, patru... le lasă pentru un moment, culeg altele două... trei... patru... apoi altele și altele... Și după ore de «selecție» le regăsesc pe cele dintîi și, cu năduful neputinței de a «selecta» excelentul din excelent, se întreabă într-un glas:

— Ce ne facem?

Și răspunsul:

—?!

Într-o odaie alăturată, lucrează juriul concursului de creație literară, alcătuit din scriitori avînd în spate ani lungi de trudă și migală pe ogorul scrisului. Invariabil, din oră în oră, îl aud pe președintele juriului, scriitorul Constantin Chiriță, autorul «Cireșarilor», întrebîndu-și confrații:

— Ce ne facem?

Răspunsul nu se aude, dar îl pot transcrie:

— ?!

Este același splendid impas de a nu putea distribui laurii, de a nu putea separa ceea ce este uimitor de ceea ce este... tot uimitor.

O altă ușă. Aici se află întrunit juriul Festivalului cultural-artistic. Artiști emeriți și maeștrii ai artei au văzut pe scena fazei republicane pe «cei mai buni dintre cei buni» 40 de coruri — cîte unul — PRIMUL — din fiecare județ, 40 de echipe de dansuri — cîte una — PRIMA — din fiecare județ ș.a.m.d.

Și acum cu caietele și programele în față, reascultînd magnetofonul, răsfoind albumul de fotografii al celor 4 săptămîni de superb spectacol, ei urmează să decidă pe **premianții premianților.**

— Ce ne facem?

Și din nou eternele semne ale aceleiași emoționante neputințe:

—?!

Este un **alt** fel de impas tonic, însuflețitor, nu-i așa?

Sînt întrebări-exclamații care ne despăgubesc sufletește de multe altele din familia diametral opusă și, mărturisesc, mă voi gîndi tocmai la acestea, ori de cîte ori celelalte îmi vor atinge ca o brumă așteptările sau mi le vor răvăși ca un torent brutal rătăcit peste sau printre ele.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

Ștafeta PIONIERIEI

START SPRE ÎNĂLȚIMI

Fiind unul dintre cei o sută de membri ai cercului de turism al Casei pionierilor din Pitești, am solicitat un interviu tovarășului profesor Emil Plăpceanu, cel care ne-a condus pe cărările munților, pe drumurile de apă ale deltei.

Rep. **Care sînt planurile turistice pentru vacanța de vară?**

E.P. **La cei 300 de km parcurși în ultimii trei ani vom mai adăuga și alții — prin excursia pe care o pregătim pentru escaladarea masivului Făgăraș. Vom organiza o tabără în circuit timp de două săptămîni pentru pionierii și școlarii din județ și municipiu. Va fi o tabără în corturi ceea ce va da un plus de rusticitate. Încă un proiect: o tabără cu corturi pe Valea lui Ivan pentru membrii cercului de turism.**

Rep. **Care vor fi principalele puncte cuprinse în excursia cea mare?**

E.P. **Cabana și vîrful Negoiul, lacul Călțuna și Avrig, lacul Bîlea, Pietrele Doamnei, Acele Cleopatrei. Mai avem puțin pînă la startul marii expediții. Antrenamentele pe care le-am început ne vor găsi pregătiți pentru... asaltul munților.**

Iată cîteva aspecte din timpul antrenamentelor:

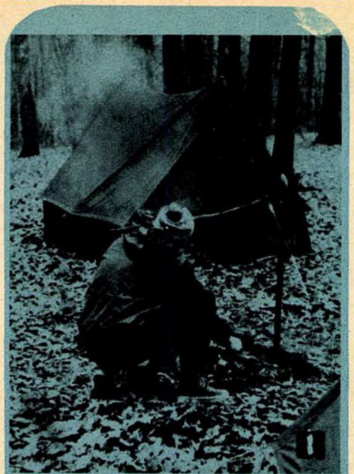

1

1. Două lucruri pe care trebuie să le știe orice expediționar: instalarea cortului și pregătirea terenului pentru aprinderea focului.

2

2. Tragerea cu arcul nu e chiar un divertisment de popas. E destul de dificil să nimerești centrul cercului.

MIRCEA PLÎNGĂU,
Pitești

* * *

COMORI OSTROGOTICE LA APAHIDA?

DA!

SPUN **Cutezătorii**

La Apahida, o comună din apropierea Clujului, cercetătorii Muzeului de istorie a Transilvaniei au descoperit o impresionantă comoară, de o importanță istorică și artistică deosebită. În legătură cu aceasta, academicianul Constantin Daicoviciu, conducătorul săpăturilor arheologice, a spus: «Pe locul unde cu cîteva luni în urmă s-au găsit mai multe obiecte de podoabă într-un mormînt al unei căpetenii probabil ostrogotice, am întreprins cercetări sistematice, care au culminat cu această descoperire surprinzătoare. De sub țărîna secolelor au ieșit la iveală o mulțime de obiecte de podoabă de o mare frumusețe și valoare. Aceste avuții — fibule, coliere, discuri, cercei, resturi de harnașamente și arme — sînt, în majoritatea lor, din aur, bătut cu pietre scumpe. Sub raport istoric, descoperirea vine să confirme o serie de date din epoca migrațiilor și anume prezența în secolul al V-lea e.n. a goților în Transilvania».

EROISM LA SONDA 32?

DA!

SPUN **Cutezătorii**

Mai, 1969, Valea Dîmbovnicului. Pe șoseaua asfaltată ce șerpuiește paralel cu rîul, a apărut o fisură din care ies gaze. La doar cîțiva pași, într-un puț al stației transformatoare, electricienii depistează și ei prezența gazelor de sondă. Jos, rîul începe să bolborosească și imediat apare un crater de noroi. Pericolul unei catastrofe în schela Cartojani devine cu fiecare secundă iminent. O singură scînteie și totul poate sări în aer. Directorul schelei ing. Dan Filoreanu primește un telefon scurt.

— Erupe sonda 32.

— Gazele țîșnesc cu o presiune de peste 150 atmosfere. Cine știe sigur ce este acolo, jos, la 1 000 sau mai mulți metri sub pămînt? Forajul este o artă, extracția — o știință. Natura e vicleană și capricioasă, iar oamenii trebuie să rămînă lucizi și să lucreze fără greșeală în condiții nefirești, ca acum, la sonda 32.

Șase agregate de cimentat, uriașele recipiente metalice în care se prepară noroiul, habe — în limbajul petroliștilor, instalațiile de intervenție, scripeți, reflectoare, conducte, sute de kilograme de metal, ciment, sute de tone de apă sînt manevrate rapid, precis, fără răgaz. Secundele sînt realmente vitale, timpul și spațiul capătă valori deosebite. Sonda transformă totul în jurul ei într-un amestec de noroi, gaze și metal. Mecanicul Mircea Badea realizează dispozitivul pentru frezarea penei ventilului sondei. Dar primul burghiu se așchiază, al doilea se uzează rapid. Abia al treilea perforează și treptat presiunea scade.

Dacă s-a evidențiat cineva? Mecanicul Dobre Constantin, șeful de echipă Mîndrican Marin, maistrul mecanic Tiță Ion, maistrul sondor Curelea Gheorghe, maistrul Mihalache Ion și mîndria schelei, maistrul principal Savu Emil la care s-ar mai putea adăuga încă zeci de alți eroi.

Eroi? Da. Pentru că timp de 36 de ore, într-o încordare fantastică oamenii de la sonda 32, schela Cartojani au fost eroi!

NAE GIRIMEA LA... PARIS?

DA!

SPUN **Cutezătorii**

Teatrul Națiunilor din Paris a găzduit, pe scena lui «Odéon-Théatre de France», spectacolul «D-ale carnavalului» de I.L. Caragiale prezentat de teatrul bucureștean «Lucia Sturdza Bulandra». O sală arhiplină a aplaudat entuziast, rechemîndu-i insistent la rampă pe interpreți. Din diferite colțuri ale sălii se putea auzi: «Bravo Roumanie!». În foaier, personalități ale vieții teatrale franceze, ca și reprezentanți ai presei pariziene aflați într-un număr foarte mare la spectacol comentau în termeni deosebit de elogioși originalitatea regiei lui Lucian Pintilie, cunoscut și apreciat de publicul francez și pentru filmul său «Duminică la ora 6».

Radio Paris și postul de radio France Culture au transmis cronici elogioase asupra spectacolului românesc. În marele cotidian «France Soir» un cronicar scria: «Ieri seară, Teatrul Bulandra din București ne-a oferit primul spectacol de înalt nivel comic al Teatrului Natiunilor, jucat cu o vervă uluitoare. Mi-a plăcut foarte mult, scria cronicarul, punerea în scenă a lui Lucian Pintilie care, la 36 de ani, este în același timp cunoscut ca om de teatru și ca regizor de cinema («Duminică la ora 6») — marele premiu al filmelor pentru tineret, Cannes 1967 Toți actorii ar trebui citați pentru verva cu care au jucat».

FLORI DIN HOTARUL SATULUI

ALEXANDRU BRAD

Există adevăruri perpetuate de mii de ani, pe care viața le acumulează într-un proces continuu, asemănător celui de formare a stalactitelor și stalagmitelor. Într-o viață, omul uită bucurii, dar mai cu seamă necazuri, uită chipuri ale semenilor pe care i-a cunoscut cîndva, locuri pe unde a trecut. Cred, însă, că nimeni, niciodată, n-ar putea uita școala al cărui prag l-a călcat întîia dată cu emoție unică, nici glasul și nici ochii învățătorului care l-a luat de mînă și i-a călăuzit pașii spre lumea mare și necunoscută pe atunci a literelor, a cuvintelor, a ideilor. Cînd vine vorba de școală, în fața ochilor ne apare imaginea acelui om de care fiecare dintre noi ne simțim legați pe viață, a învățătorului ori tulburătoarea icoană a dăscăliței.

Cînd înfloreau sînziienele pe Tîrnave, m-am întîlnit ultima dată cu cel mai vechi dascăl din Pănade — Paraschiva Orian, care își îndeplinește de 34 de ani menirea de apostol al satului. Ființă de o rară sensibilitate și bunătate, de obîrșie fizică și spirituală cu «Dăscălița» din poezia lui Goga, doamna Pia (că așa îi spun oamenii) a venit în sat pe cînd bărbații de pe la noi purtau imaginile celor de acasă pe drumurile războiului. Pănadea, care îl dăduse pe Timotei Cipariu, era pe atunci un sat de copii, de femei și de bătrîni. Soțul îi era dus în război. Ar fi putut găsi și pe atunci un post bun la școlile din Blaj, ori din alt oraș.

Dar ea a venit și n-a mai plecat și au trecut de atunci mulți ani în calendare și primii copii pe care i-a învațat carte își trimit astăzi spre școala satului copiii lor. Cei mai mulți au luat drumul marilor centre industriale și culturale ale țării. Generații de-a rîndul au repetat zborul spre viață, învățat în clasele ei. Se pare, după cîte spunea ea, că din lista meseriilor practicate astăzi nu lipsesc decît foarte puține pe care copiii din Pănade să nu le fi îmbrățișat. Mulți dintre aceștia, pe care altă dată părinții ar fi preferat să-i trimită la păscut vitele în loc de școală, au ajuns medici, ingineri, specialiști în agricultură, profesori, ofițeri superiori, tehnicieni, muncitori iscusiți și tractoriști.

— Cînd vine vara, îmi spunea dăscălița (azi profesoară de geografie), și-i văd pe foștii mei elevi cum vin în sat pe la părinți, încerc mereu sentimentul întoarcerii cocorilor. Mă gîndesc atunci la anii trecuți, la ceasurile de veghe de deasupra abecedarelor, la viața satului și a oamenilor lui, mă gîndesc mai ales la ceea ce a fost odată, greu și chinuitor, și îmi vine să plîng că repede mai trece vremea.

Paraschiva Orian și-a închinat întreaga viață acestei munci nobile și i se pare că timpul fuge alungat din urmă. Nu i-a plăcut să-și facă din muncă un mobil al unor înlesniri. Stima de care se bucură în rîndul cadrelor didactice din împrejurimi a fost întotdeauna pentru ea un îndemn. Acum este în pragul acelei vîrste care dă omului dreptul la odihnă.

Aș vrea ca din rîndurile acestea să fie descifrată recunoștința adusă doamnei Pia de sutele de copii din Pănade. brațe pline de toate florile din hotarul satului, întinse în semn de stimă și prețuire spre mîinile și sufletul ei neobosit de mamă și dăscăliță.

◆◆◆

Prietenii păsărilor

de PATIȚA SILVESTRU

De la Dej, drumul care pleacă spre apus șerpuiește printre dealuri adesea golașe, trecînd prin **Bobîlna, vatra răsculaților de la 1437 și pierzîndu-se în depărtări** sălăgene. La Școala generală din satul Oșorhel, comuna Bobîlna, învață mai puțin de o sută de pionieri, dar ei sînt cunoscuți pînă și unor personalități științifice din Cluj.

De trei ani în școala aceasta s-a statornicit o frumoasă și interesantă preocupare: ocrotirea păsărilor folositoare. Pentru protejații lor, copiii construiesc cuiburi, fie împletite din iarbă sau cînepă, fie din scîndurele meșteșugit îmbinate. Sabin Mureșan din clasa a VII-a s-a «specializat» în construcția cuiburilor pentru grauri, împletind cu măiestrie cînepa în jurul unui schelet din sîrmă (el știe că acestei păsări îi place cuibul moale, în care se leagănă visătoare). Ion Mois din clasa a VI-a e «arhitect» de cuiburi pentru pițigoi (e bucuros că în cuibul plasat într-un vișin a și găsit deja două ouă albe cu puncte roșii). Laurențiu Dragonici din clasa a VI-a e constructor de cuiburi pentru familiile de codobaturi (pe care le înjghebează cu multă îndemînare din scîndurele, după un plan întocmit de el și care ține seamă de dimensiunile păsării).

Elevii încep această activitate în luna aprilie, continuînd-o pînă toamna, cînd păsările călătoare se despart de meleagurile noastre. Ei încep prin a tunde tufele, făcînd astfel loc amplasării cuiburilor și, totodată, plantează noi arbori. Numai în Săptămîna primăverii din acest an au plantat peste 2 000 puieți de carpen, salcîm, brad etc., înmulțind sălașele pentru viitorii locatari înaripați.

Inaugurarea evenimentului se face printr-o festivitate care marchează «Ziua păsărelelor». Cu acest prilej se trec în revistă rezultatele anului precedent. Așa am aflat că,din 72 cuiburi plasate în 1968 au fost ocupate 47. Verificarea a fost riguroasă și «inventarul» îmbucurător: 9 familii de grauri, 13 de pițigoi, 8 de ochiul boului, 3 de capîntortură, 5 de ciocănitoare, 2 de cucuvea, 3 de cintezoi, 4 de codobatură. «Raportul» menționează că în aceeași perioadă au fost distruse 121 cuiburi de păsări dăunătoare. În ajutorul pionierilor au venit și păsările ocrotite de ei. După calculele lor, cele 9 familii de grauri au scos 45 de pui, care au consumat zilnic 21 600 insecte, iar familiile de pițigoi au dat 260-390 pui, care au consumat circa 1 500 kg insecte dăunătoare pe an. S-ar putea să pară curios pentru cei care nu sînt «în temă», dar în felul acesta elevii de la Școala din Oșorhel contribuie la apărarea și sporirea recoltelor **C.A.P.-ului lor.**

La reușita «Zilei păsărelelor» își aduc contribuția și cercurile din școală. Astfel, cercul de literatură a prezentat o frumoasă expunere intitulată «Păsările în literatura română», conținînd citate din folclorul nostru și din Eminescu, Coșbuc, Topîrceanu etc. Cercul foto a imortalizat actul curățirii tufelor, al plasării cuiburilor și al plantării puieților. Membrii aceluiași cerc au proiectat diafilmul «Păsări folositoare și dăunătoare», comentîndu-l cu competență.

În timpul liber, constructorii de cuiburi dau cîte o raită pe la oaspeții lor, admiră puișorii, le ascultă gunguritul și le observă mișcările, stau nemișcați în preajma lor, urmărind cum îi hrănesc părinții, cum îi învață să zboare. Și găsesc în preocuparea aceasta nu numai o delectare, ci și posibilitatea descoperirii felului de viață al păsărelelor.

Pînă la vacanța mare vizitele la cuiburi sînt destul de scurte. Dar la vară, din zori pînă-n seară, pe pajiștile însorite, ciripitul păsărelelor se va contopi cu zvonul jocurilor copilărești într-o armonie perfectă.

TREAPTĂ SPRE MATURITATE

de C. DIACONU

Avem prilejul să vă reamintim (pentru că sîntem convinși că voi știți, atît din experiență cît și din auzite) că există anume momente în care noi, cei de pînă atunci, ne transformăm în alții, deosebiți în multe privințe față de cei care am fost. Și pentru că așa ceva nu se petrece în fiecare zi, în fiecare oră, ci doar de cîteva ori într-o viață de om, momentele acelea nu se uită niciodată, rămîn amintiri pe care nimic nu le poate șterge din memória noastră.

Un asemenea moment au trăit, nu de mult, aceste fete și acești băieți, elevi în clasa a VIII-a a *Școlii generale nr. 11 din Buzău*. Pînă în ziua aceea jucăriile mecanice, păpușile chiar, încă mai făceau parte din preocupările lor (sau chiar dacă nu mai făceau, ei mai puteau să creadă că fac, nimeni nu i-ar fi suspectat de lipsă de seriozitate). Din momentul acela însă, toate acestea au rămas parcă în urmă, în trecutul lor. Pentru că atunci cineva le-a spus: «Ei, de-acum sînteți mari!...». Pentru că din clipele acelea erau uteciști.

Priviți-i. Oricît de mult și de atent vă veți uita la ei, nu veți descoperi nimic care să iasă din comun. Sînt niște fete și niște băieți ca oricare alții. Ca și voi, de fapt. Doar ceva — foarte puțin — mai mari. Atît. Cu toate acestea, în realitate nu mai sînt ca voi. V-am spus, nu mai sînt nici măcar ca ei înșiși, cei de ieri-alaltăieri. Și asta numai dintr-un singur motiv: pentru că au promovat cu succes deplin un examen. Nu la geografie, nu la istorie, nu la matematică. Un examen complicat, sever, în care voi încă vă mai aflați străduindu-vă zi de zi și așteptînd calificativul final. El a durat ani de zile, mai precis toți anii aceia în care au purtat la gît cravata roșie și pe bluzele albe insignele de pionier.

Așa cum știți voi acum, și ei au știut la timpul lor că *«în Organizația pionierilor elevii sînt pregătiți în vederea intrării în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist.»* Așa cum ați aflat sau veți afla și voi la timpul potrivit, și ei au aflat că *«în Uniunea Tineretului Comunist sînt primiți tinerii între 14 și 26 de ani care, prin întreaga lor activitate și comportare, se dovedesc demni de a face parte din organizația comunistă a tineretului».* Ei fac parte, deci, dintre aceia care au promovat severul examen al întregii lor activități și comportări ca pionieri, al respectării și îndeplinirii frumoaselor îndatoriri pionierești. Ca purtători ai cravatelor roșii, prin rezultatele și faptele lor ei au dovedit că-si iubesc patria, că cinstesc trecutul ei glorios și tradițiile de luptă ale poporului nostru pentru libertate și independență națională, că au învățat cu sîrguință, au apărat și au păstrat avutul obștesc, au fost disciplinați, îngrijiți și ordonați, modești, cinstiți și drepți, curajoși și demni, că totdeauna au spus adevărul, au avut încredere în forțele lor și ale colectivului, au fost buni colegi și prieteni, și-au stimat părinții și oamenii mai în vîrstă, au iubit și-au ocrotit natura, și au cunoscut frumusețile patriei noastre.

Vă asigurăm, nici una dintre aceste calități nu le-a lipsit. Stau mărturie notele bune din cataloagele cîtorva ani de școală, fotografiile de la panourile de onoare, diversele activități pionierești la care au participat nu ca simple prezențe, ci cu tot sufletul, cu toate posibilitățile lor, caracterizările profesorilor, părerile colegilor și multe alte asemenea dovezi convingătoare.

Uitați-vă la ei. Dar vă rugăm, cu respectul pe care-l merită cei care au trecut acest examen care-i onorează, el fiind, de fapt, o treaptă spre maturitate de timpuriu urcată. Priviți-i cu respectul și admirația datorată acelora care, descifrînd în timpul pionieriei îndatoririle oricărui cetățean al patriei noastre, obișnuindu-se să-și desfășoare întreaga viață, activitatea lor de fiecare zi, după aceste norme ale eticii comuniste au hotărît să-și înalțe activitatea pe o nouă treaptă, să-i dea un conținut mult mai bogat și să-și asume noi obligații: *«utecistul trebuie să lupte neobosit pentru înfăptuirea politicii Partidului Comunist Român în toate domeniile în care își desfășoară activitatea, să-și slujească cu devotament și abnegație patria, să-și dea pentru apărarea ei toate forțele, iar dacă va fi nevoie și viața, aceasta fiind cea mai înaltă îndatorire a lui».*

Sînt niște fete și niște băieți ca mulți alții. Totuși merită respectul și admirația voastră. Pentru că de la această vîrstă fragedă încă, ei au pășit spre maturitate pe drumul cel mai drept, sînt niște tineri în care se poate avea toată încrederea. Pentru că sînt uteciști.

ÎN FOTOGRAFII: GEORGETA BÎRSAN, CRISTINA LANGHAUS, FULVIA PETRE, GEORGETA SÎRBESCU, MARIANA VASILIU, MARIAN CIOROIANU, IONEL MIREA, DUMITRU VLAD, DORINEL ZAMFIRA.

Povestea unui Concurs

(urmare din numărul trecut)

Reportaj de
OVIDIU ZOTTA

Fotografii:
GR. PREPELIȚĂ

REPLICI

Expoziția, pe care am deschis-o în Parcul Herăstrău, la pavilionul C, a fost vizitată încă din prima zi de peste șase mii de persoane. Apoi, vestea s-a răspîndit și nu numai bucureșteni, ci și grupuri de turiști din țară au inclus-o pe itinerarul lor. Zeci de mii de oameni au venit să vadă performanțele tehnice ale pionierilor.

Iată cîteva replici absolut autentice.

UN TATĂ CĂTRE BĂIATUL SĂU: «Rău ai făcut că nu te-ai ținut de treabă la cercul de radio. Uite, colegii tăi expun!»

UN INGINER CĂTRE REDACTORUL NOSTRU DE SERVICIU: «Vă rog, dați-mi adresa elevilor care au construit acest robot. Școala generală din Bod? Mulțumesc. Aș vrea să le solicit schema de principiu».

UN TÎNĂR dintr-un grup de patru canotori, abia debarcați dintr-un caiac: «Ura, băieți! Acum avem la un loc și baza nautică, și laboratorul! Cît ține expoziția puștilor, putem veni în fiecare zi să studiem schemele radio în stare de funcționare!» (N.A. E vorba de cele trei scheme de radio cu unul, cu doi și cu patru tranzistori, trusă pentru care Paul Mitriu, din clasa a VII-a, Școala generală nr. 85 din București, a primit premiul întîi).

Printre vizitatori au fost și numeroși pionieri. Cincizeci dintre aceștia ne-au răspuns la o mică anchetă. Prima întrebare a fost: **«CARE DINTRE EXPONATE AI FI VRUT SĂ FIE CONSTRUIT DE TINE?»** Patrusprezece au indicat orășelul minier spațial al minitehnicienilor din Baia Mare, doisprezece — avionul reactor al cîmpinenilor și tot doisprezece — scuterul construit de pionierii din Zalău, șapte — robotul din Bod (însă cu mențiuni de genul «Eu l-aș face să și vorbească», «Să se ducă la prăvălie

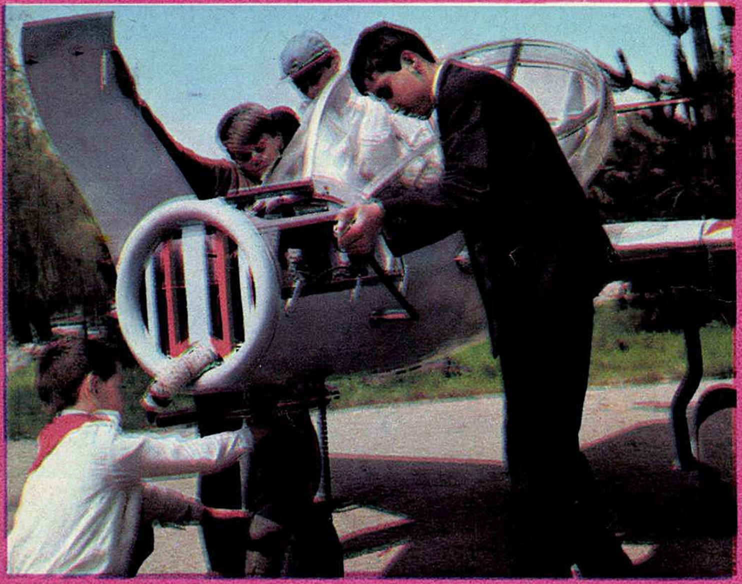

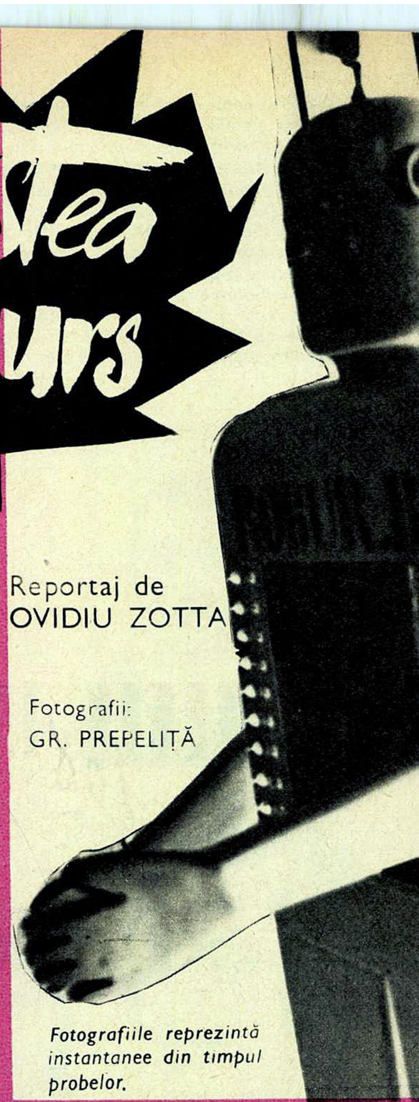

Fotografiile reprezintă instantanee din timpul probelor.

O ultimă revizie și mașina din Buftea va porni. Cine e profesorul și cine elevul? O să vă spunem noi: profesorul e cel din stînga.

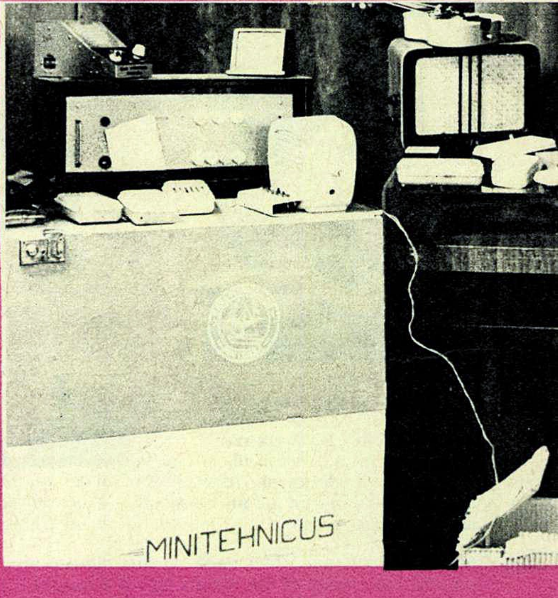

după tîrguieli»), iar restul diferite aparate. La întrebarea «**ATUNCI, CE TE ÎMPIEDICĂ SĂ ÎNCEPI CÎT DE CURÎND LUCRUL?**» am primit răspunsuri care s-ar putea grupa în patru categorii. 1. «**Nu mă împiedică nimic. O să-mi procur ce am nevoie iar la anul am să particip și eu**». **2. N-am destule cunoștințe tehnice. Cred că voi începe cu construcții mai simple». 3. «Durează mult. N-am răbdare». 4. «Aș vrea să fac ceva mai deosebit, în orice caz, o construcție care nu s-a făcut pînă acum»**

Alte răspunsuri: «**Palatul pionierilor e prea departe, mama zice că nu mă lasă singur pînă acolo**». «**Să se vîndă la magazine mai multe truse cu diferite scule și în special seturi de piese. Dacă vreau să fac un angrenaj sau o transmisie ar trebui să-mi torn și să-mi prelucrez singur piesele. Nu pot**».

ACEȘTI OAMENI MINUNAȚI

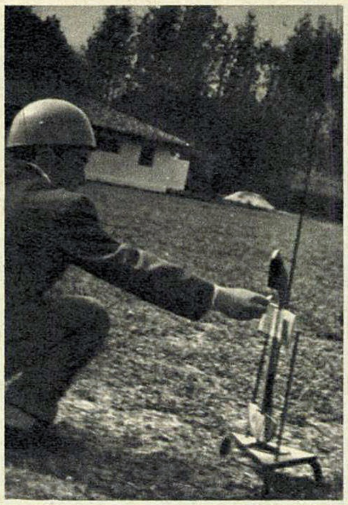

Cîteva cuvinte despre niște oameni minunați, deosebiți. Ei călătoresc cu autobuzul sau cu tramvaiul, fac tîrguieli, studiază într-o bibliotecă, se duc la serviciu, gospodăresc pe acasă — în sfîrșit, fac ceea ce face toată lumea. Și totuși, în acest timp, gîndurile lor sînt concentrate asupra unor lucruri la care nici nu te aștepți: la nave cu zbaturi subacvatice sau la cățel electronici... Sînt profesorii unor cercuri tehnice de la casele pionierilor sau din școli. Este o încîntare să-l vezi pe profesorul **Diaconescu** din Pucioasa lansînd cu discipolii lui rachete și «farfurii zburătoare», sau pe profesorul **Aurel Doroș** din Baia Mare umblînd veșnic la dînsul cu un caiet «de vînătoare».

Oriunde întîlnește o noutate tehnică, își notează schema de principiu, ca s-o prezinte neîntîrziat elevilor. **Constantin Popescu** din Buftea nu are o calificare tehnică, ci una pur pedagogică: e învățător. Totuși, fiind un radioamator pasionat, a înființat un cerc de radio al pionierilor, care au reușit să obțină de la bun început nici mai mult nici mai puțin decît premiul întîi la concursul «Minitehnicus», cu mașina radioghidată! Cînd l-am văzut prima oară, l-am întrebat: **«E frumoasă, vrei să-mi spui cum îl cheamă pe profesorul cercului vostru?». «Eu sînt...».** E atît de tînăr încît îl luasem drept un elev de printr-a opta.

Tuturor celor care îndrumă cercurile tehnice pionierești le adresăm stima și prețuirea noastră. Ei sînt antrenorii gîndirii voastre creatoare, ai hărniciei și priceperii voastre. Poate că într-un viitor apropiat... Nu «poate», ci sigur că, peste 20—30 ani, mulți dintre inventatorii, savanții și academicienii în plină forță creatoare își vor aminti cu emoție că primii pași timizi spre consacrare i-au făcut sub îndrumarea acestor oameni modești și talentați.

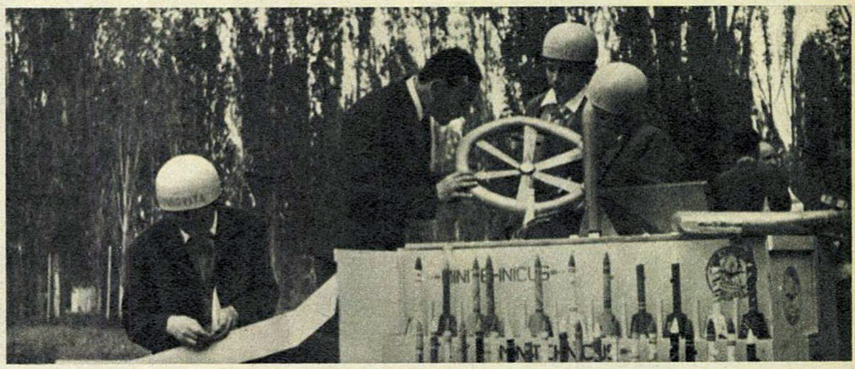

TOȚI PENTRU UNUL, UNUL PENTRU TOȚI!

Soare și tehnică pe apele Herăstrăului. Se desfășoară probele de concurs pentru navomodele. Oficialii și arbitrii, delegați de Federația de specialitate, sînt de cîteva ori mai numeroși decît elevii-concurenți! Explicabil: majoritatea autorilor sînt din alte orașe, navele evoluează în lipsa lor. Dar cîte nu se pot întîmpla: o deviație a cîrmei, un motor care nu vrea să pornească, o velă strîmbă... Cîțiva băieți de la Palatul pionierilor din București, concurenți ei înșiși, se ocupă sîrguincioși împreună cu profesorul lor, **Nicolae Dumitrașcu,** de navomodelele... altora, ale celor care le-au expediat la concurs prin poștă. «**Tovarășu' profesor, la urma-urmelor nu sînt navele noastre!**» mormăie un arțăgos. «**Taci și lucrează!**» îi răspunde încruntat profesorul, și navele trimise de necunoscuții colegi din țară sînt puse la punct, lansate și urmărite cu toată grija.

Scene curioase, care ne plac. **Victor Dăscălescu** (clasa a VIII-a, Școala generală nr. 166) trimite pe apă un hidrobuz condus prin radio

Apoi, își pregătește a doua navă proprie, un aeroglisor cu motor de 2,5 cmc.

Între timp, se dezbracă, sare în apa destul de rece și înoată voinicește pentru a aduce la mal cîteva navomodele scăpate de pe culoarul de concurs. Pe urmă, vrea să pornească motorul aeroglisorului. Învîrtește elicea, o dată, de două ori... o neatenție, și elicea îl rănește la deget. Într-o clipă, iată-l în situația de a nu-și mai putea porni motorul. Nu-i nimic! Un coleg se oferă să-i facă el acest serviciu — pornirea și lansarea. Hidroglisorul pleacă și obține... cel mai bun rezultat, 85 km pe oră. Victor, cu degetul înfășurat într-o batistă, primește felicitări, dar nu-i putem strînge mîna: e ocupat cu punerea la punct a unei nave trimise de ploieșteanul **Cornel Gavrilă...**

DE LA 12, LA 52!

Mina 1, trei grame. Mina 2, 4 grame. Sînt cele două broscuțe astronaute care vor ocupa cabina rachetei «Sibi 1—69» Constructor. **Vasile Sibianu**, clasa a VII-a, Pucioasa. Amîndouă mai au și alte zboruri la activ. Deocamdată, se relaxează în borcanul cu apă în care au fost aduse de acasă. Au deplină încredere în posibilitățile lor și în experiența constructorului care și-a petrecut aproape o treime din viața de pînă acum pe rachetodrom...

Într-adevăr, în ziua desfășurării probelor din cadrul concursului «**Minitehnicus**» cele două astronaute au zburat fără emoții, întorcîndu-se pline de glorie în borcanul lor, prin sticla căruia au contemplat apoi evoluția rachetelor colegilor lui Vasile. Anul trecut, grupul «Minitehnicus» din Pucioasa număra 12 membri. În acest an, sînt 52!

OMAGII

Am notat cîteva impresii asupra concursului și expoziției «Minitehnicus»-Cutezătorii.

Prof. univ. **EDMOND NICOLAU**: «Sînt uimit și bucuros de faptul că majoritatea concurenților au atacat... cutezători principiile electronicii și automatizării, dîndu-le cele mai variate întrebuințări. Nu pot spune că m-am întîlnit aici doar cu copii care încearcă; mulți dintre ei sînt tehnicieni aproape formați ».

ȘTEFAN COSTEA, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului: «O idee, o acțiune și o manifestare de mare valoare instructivă și educativă, perfect înscrisă în profilul și domeniul activității Organizației pionierilor. Pentru marea reușită — felicitări sincere organizatorilor ».

Ing. LIVIU MACOVEANU: «Eu știam că tinerii dv. cititori sînt doar cutezători, dar acum văd că sînt și foarte îndemînatici și harnici. Pe scurt, ei lucrează inginerește. În majoritatea obiectelor trimise la concurs, se simte o gîndire îndrăzneață, realistă, ajutată de solide cunoștințe tehnice. Nimic nu e făcut «după ureche» se cunoaște imediat că la început au fost niște proiecte bine întocmite și că transpunerea lor în practică s-a făcut cu acuratețe. E mai mult decît un semn bun, e o certitudine ».

ION BOBOCEL, secretar general al Federației române de modelism: «Totul e minunat în acest concurs. Felicit revista «**Cutezătorii**» și **Consiliul Național al Organizației Pionierilor.** Doresc ca, în timpul cel mai scurt, așa cum ne mîndrim cu sutele de mii de elevi participanți la un concurs de artiști amatori, să ne mîndrim și cu sute de mii de elevi meșteri în ale tehnicii, care, datorită deprinderilor căpătate la această vîrstă, vor deveni specialiștii de mîine, oamenii cu care uzinele și fabricile și institutele noastre de cercetare se vor mîndri ».

UN PĂRINTE CARE SEMNEAZĂ INDESCIFRABIL ÎN CARTEA DE ONOARE A EXPOZIȚIEI: «Să ne trăiți, copii!»

Labirintul verde

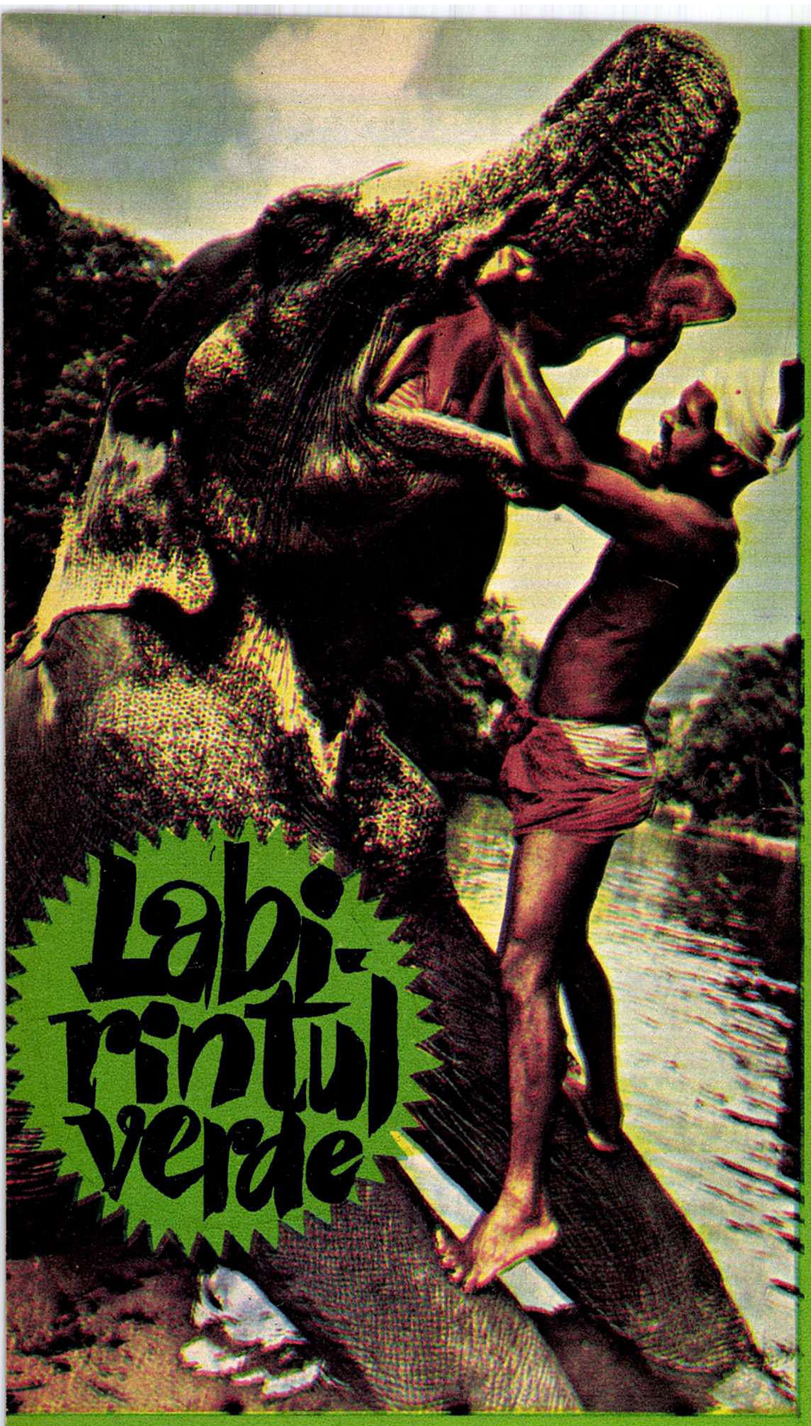

Speriați de repetatele incursiuni ale fiarelor junglei, locuitorii cîtorva așezări de la poalele munților Himalaia (India) au cerut autorităților din orașul Lahor organizarea unei vînători pentru a alunga, cel puțin pentru o perioadă, panica ce pusese stăpînire pe locuitori.

Așa s-a alcătuit grupul de vînători care au pornit la un adevărat asalt al junglei.

Misiunea era dificilă căci, la ele acasă animalele junglei sînt mai periculoase ca oriunde. Din cauza vegetației abundente care crește cu o repeziciune uimitoare, vînătorii trebuie să-și croiască singuri drumurile. Pericolul de a se rătăci în acest uriaș labirint verde îi pîndește la tot pasul. Cu toate acestea, temerarii au pornit la drum.

Conducător al grupului a fost numit indianul Șanum, care și-a luat cu el cîțiva indigeni cu multă experiență în arta vînatului. Din grup mai făceau parte alți șase vînători, buni țintasi.

După un drum anevoios, pe cărări aproape neumblate, sufocați de căldura înăbușitoare, poposiră pentru noapte în preajma codrului secular.

În seara sosirii s-au culcat mai devreme, iar dimineața, înainte de răsăritul soarelui, au pornit la drum. La intrarea în junglă s-au răsfirat în așa fel ca animalele, cu mirosul lor extrem de dezvoltat, să nu-i poată adulmeca prea ușor. Legătura între vînători o ținea Șanum, prin semnale scurte, asemenea strigătului păsărilor. Zadarnic au colindat în ziua aceea. Din cauza zgomotului produs de toporașele cu care oamenii tăiau lianele spre a-și croi cărare, animalele se refugiaseră în inima junglei.

A doua zi însă, amărăciunea vînătorilor a fost compensată de un spectacol rar.

Tupilați în spatele copacilor, recepționau fiecare foșnet al frunzelor. Deodată, un fîlfîit neobișnuit de zgomotos îi făcu să privească spre marginea îndepărtată a unui luminiș. O pasăre enormă, de mărimea unui curcan, se repezise în spatele unui tapir. Cu ghearele înfipte în spinarea animalului îngrozit, pasărea începu să-l bată cu aripile-i puternice, iar cu ciocul său lung îi sfredelea țeasta. În cîteva minute, tapirul zăcea pe iarbă, răpus. După alte cîteva minute, al doilea tapir, care venise să-și salveze semenul, avu aceeași soartă. Doar un pui de tapir fu salvat. Vînătorii l-au donat mai tîrziu grădinii zoologice din Lahor. Misterioasa pasăre, pe care vînătorii nu reușiseră s-o identifice, își luă zborul fără să se uite măcar la pradă.

...Cu toate că mai era încă timp pînă la asfințit, vînătorii nu reușiră să împuște nici de această dată vreo sălbăticiune. Gureșii papagali și maimuțele care săreau speriate din copac în copac au început un vacarm asurzitor care a făcut ca animalele să fugă.

Abia după cîteva zile vînătorii au capturat cîteva din primejdioasele animale trecînd prin peripeții cu totul și cu totul deosebite.

Răsfirați în lanț, așa cum se obișnuiește la asemenea vînători, au pornit din nou asaltul. La un moment dat se observă lipsa lui Geo Barril, unul din membrii grupului.

Acesta, încîlcit în ierburile înalte, pierduse legătura cu tovarășii săi. Pentru a se putea apăra de un eventual atac al fiarelor, se urcă într-un copac rămuros și, de acolo, începu să scruteze împrejurimile. Urmări cu răsuflarea întretăiată un spectacol cum nu mai văzuse niciodată deși era un vînător încercat. Prin ierburi, o leopardină de o rară frumusețe urmărea, aproape lipită de pămînt, o antilopă care, zăpăcită de groaza morții, părea că se împleticește. Dar tocmai cînd fiara se pregătea de asaltul final, antilopa o zbughi într-o goană nebună, săltînd peste ierburi, chiar în direcția copacului în care se afla Geo Barril.

Uluită de neașteptata farsă, leopardina rămase pentru cîteva clipe locului. Porni apoi, cu pas măsurat, chiar în direcția copacului unde se afla rerfugiat vînătorul. Geo își pierdu respirația. În situația creată, singura sa scăpare era să tragă în fiară. Animalul trebuia să fie ucis de la primul foc. Altfel lupta ar fi devenit inegală, cu puține șanse de scăpare pentru vînător.

Cînd Geo puse arma la ochi, leopardina îl și descoperi, scoțînd răgete amenințătoare. Salvarea veni însă repede. O salvă puternică de focuri îl vestea pe Geo că tovarășii sînt prin apropiere. Speriată, fiara furioasă se strecură printre copaci în direcția unei coline, prevenind pe celelalte animale ale junglei cu răgete prelungite.

Pînă la sosirea lui Șanum și a celorlalți vînători, Geo așteptă înfrigurat. Maimuțele îl asaltară cu țipete asurzitoare, făcîndu-l să coboare din copacul în care se adăpostise. Acum era singur, înotînd parcă printre ierburi în direcția de unde se auziseră salvele de pușcă, dar tocmai cînd se socoti ieșit din zona primejdioasă atenția îi fu atrasă de un fîșîit de frunze. Cînd întoarse capul, încremeni. În fața lui, la circa 50 de metri, o mică viețuitoare, cu o înfățișare aproape omenească, se retrăgea pe patru labe în direcția vizuinei de sub colina unde pornise leopardina și care acum își chema speriată puiul.

Auzind însă chemarea camarazilor, Geo se îndreptă extenuat spre ei. Revenindu-și din spaimă, le istorisi apariția micii viețuitoare cu înfățișarea ei atît de neobișnuită și pornură împreună într-acolo, trăgînd în aer. Leopardina, speriată, se pregăti să-și înșface puiul și să fugă, dar vînătorul trase și o răni în picior. Puiul rămase singur pînă cînd fiara rănită îl aduse în preajma sa pe bătrînul leopard. Acum situația era destul de critică,

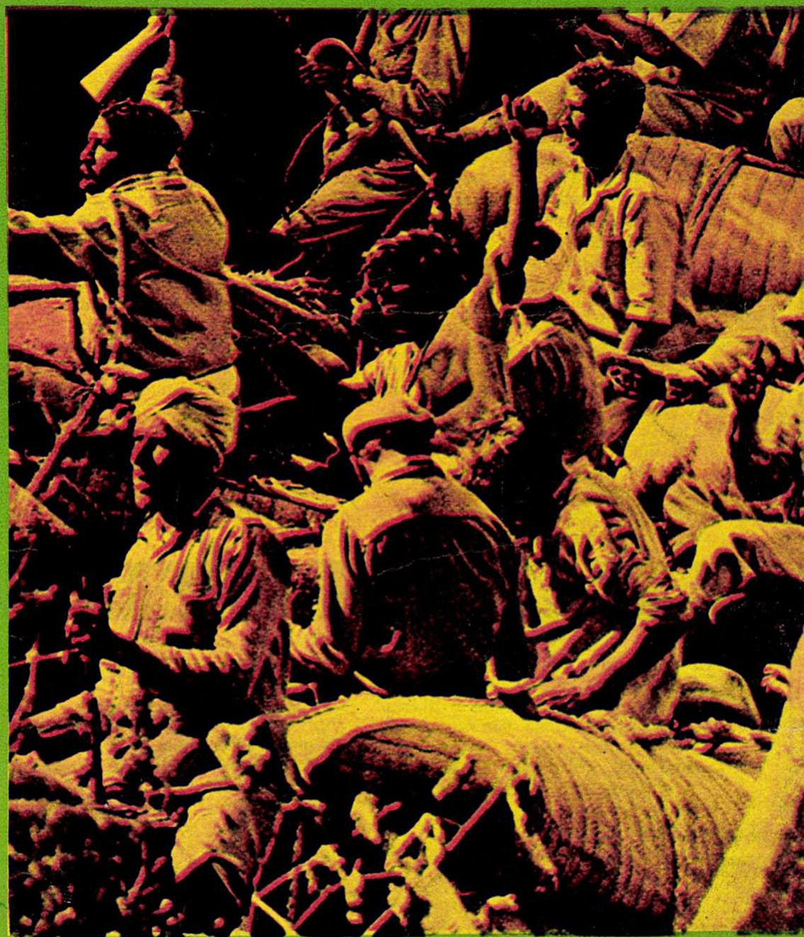

fiindcă leopardul devine feroce cînd familia îi este atacată de om. Cu mare greutate reuşiră să-l răpună pe leopard, iar pe leopardina rănită s-o alunge undeva în hăţişuri. Acum tot grupul se pregătea să captureze puiul spre a-l duce la grădina zoologică.

Uimirea încercaţilor vînători a fost însă peste măsură de mare atunci cînd văzură că mica vieţuitoare pe care leopardina o îngrijea cu atîta atenţie era de fapt un pui ... de om, un copil cam de 5 ani! Cu palmele îngroşate şi genunchii bătătoriţi de umbletul de-a buşilea, cu ochii scînteietori de spaimă, copilul, faţă în faţă cu semenii lui tremura din tot corpul. Cu mare greutate oamenii au reuşit să-l împacheteze într-o foaie de cort pentru a-l transporta fără să fie atacaţi de tigri, lei, leoparzi sau alte animale tot atît de periculoase.

Abia a doua zi grupul porni spre Iambu, satul cel mai apropiat.

Coborît din camionul cu care fusese adus, copilul a fost desfăşurat din foaia de cort, dar ţinut legat de mijloc. Lumea se strînsese grămadă, dar nimeni nu îndrăznea să se apropie. Atunci Şanum, hotărît, ceru o căldare cu apă, apoi îl întinse pe copil pe foaia de cort şi începu să-l spele. Pentru prima oară s-a auzit acum veritabilul scîncet de copil îmbăiat. Binefăcătoarea reacţie a apei reci îl adormi pe dată.

După un somn adînc, băiatul, care fusese extenuat de atîta zbucium şi înspăimîntat de noua lui situaţie, se mai linişti, lungindu-se jos ca un animal, spre uimirea curioşilor adunaţi împrejurul lui. Din cînd în cînd, îşi lingea buzele uscate. O femeie care-l observase, înţelegînd că îi era sete, îi aduse un vas cu apă, punînd-o cu sfială înaintea copilului. Acesta cum văzu licăritul apei, se repezi să-şi potolească setea. Lumea îngrămădită se uita la ciudata vietate cu chip de om şi fiecare se întreba cine putea fi băieţaşul acesta?

*

Cîţiva dintre săteni îşi reamintiră de femeia Iogunda, care în urmă cu vreo 3 ani îşi pierduse copilul. Ce-ar fi s-o aducă aici? După aproape două ore, Iogunda sosi. Tot plimbîndu-şi ochii pe faţa lui, înfăţişarea femeii începu să se schimbe. Recunoscuse pe obrazul băiatului, sub ochiul drept, aluniţa pe care o mîngîiase de atîtea ori. Convingerea ei fu definitivă cînd descoperi şi mica cicatrice de sub bărbie, rămasă în urma unei răni. Nu mai încăpea nici o îndoială, copilul găsit era băiatul ei drag, Ananda, care dispăruse de vreo trei ani într-un mod straniu, pe cînd ea lucra la cîmp. Îl culcase lîngă un dîmb de unde dispăruse fără a i se putea descoperi o cît de mică urmă.

Intrigaţi de cele petrecute, vînătorii, însoţiţi de Şanum, s-au dus a doua zi cu camionul la locul unde locuia indiana Iogunda ca să afle prin ce împrejurări a putut ajunge băiatul în junglă fără să fi fost sfîşiat de animalele sălbatice.

Femeia, bucuroasă la revederea binefăcătorilor ei, le istorisi că, rămasă văduvă cu un copil, trudea din greu pe fîşia de pămînt aşezată departe de cătunul ei, tocmai la capătul pantei care se lăsa spre gura pădurii. Pleca cu copilul în zorii zilei şi se înapoia după-amiază înainte de asfinţitul soarelui, cînd răgetele animalelor începeau să se audă, în faptul serii dinspre codru. Fiarele plecau după pradă, dar la ei nu veneau niciodată pentru că nu aveau ce lua din sărăcia sătucului. Într-o zi însă, cînd ostenită se duse să-şi ia copilul de la umbra copacului sub care-l culcase, constată cu groază că acesta dispăruse. Degeaba l-a căutat disperată. N-a găsit nici măcar o urmă cît de mică cu toate că, mai tîrziu, tot satul a pornit în căutarea micului Ananda. De atunci trecuseră trei ani. Nădejdea regăsirii copilului se spulberase.

...În urma celor întîmplate, un grup de naturalişti au întreprins o expediţie ştiinţifică în junglă. Ei au ajuns la concluzia că femelele din familia felinelor care îşi pierd puii într-o împrejurare oarecare, pleacă mînate de instinct în căutarea unei vietaţi plapînde careia să-i dăruiască prinosul simţămintelor materne, potolindu-şi astfel dorul după odrasla dispărută. Aşa fusese Ananda crescut de o leopardină!

I. REMER

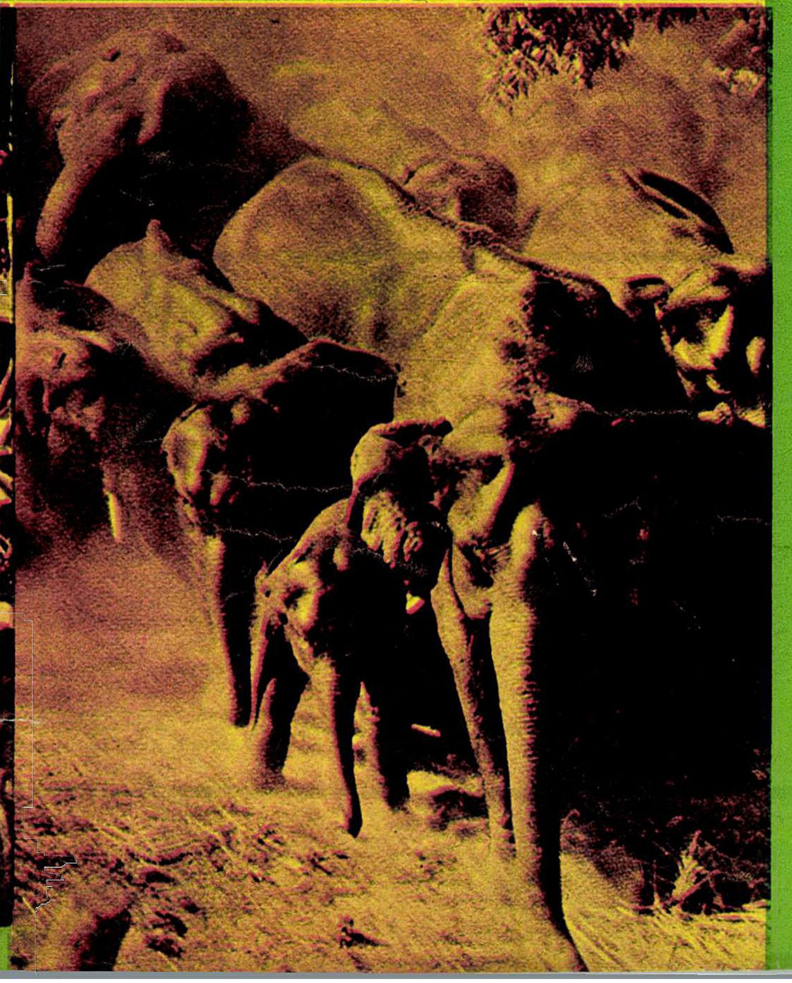

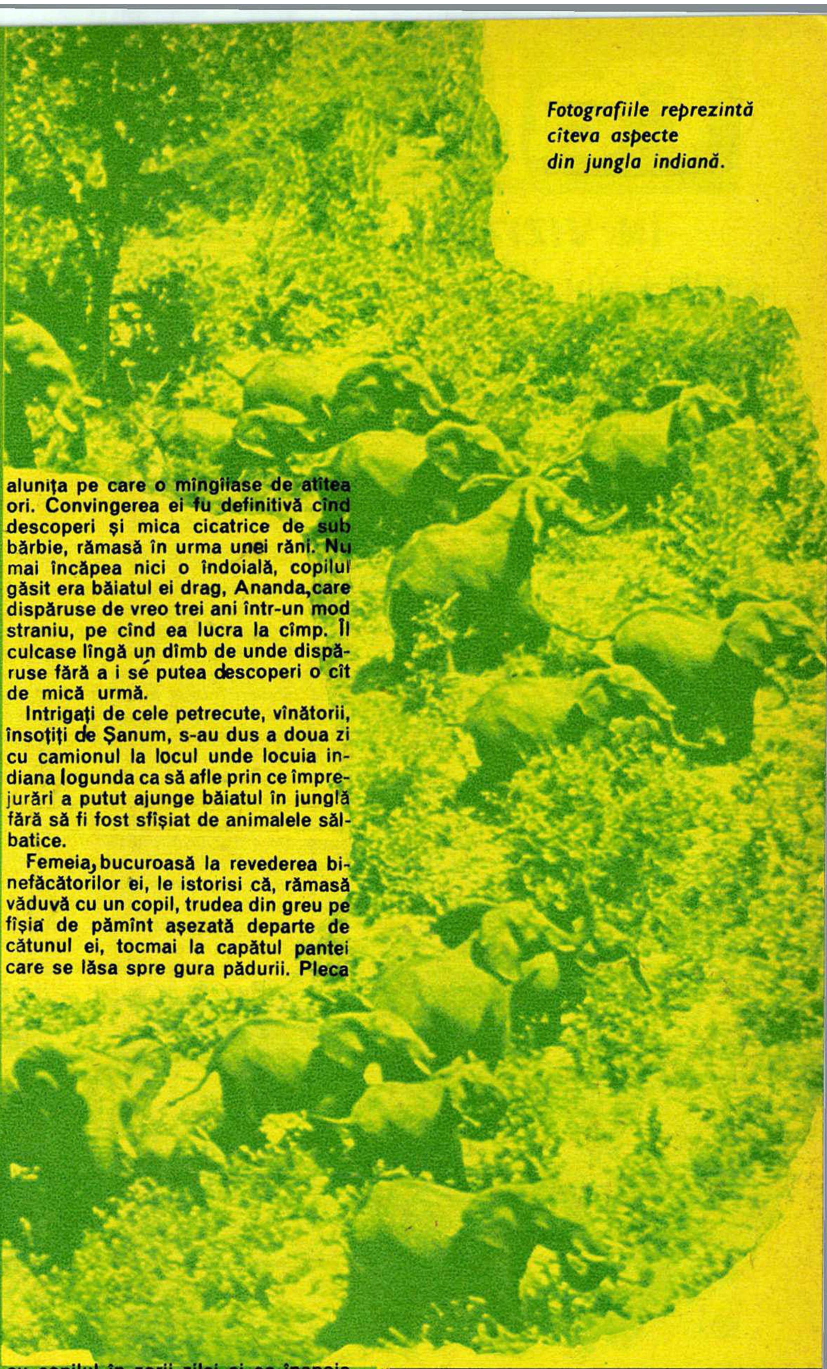

Fotografiile reprezintă
cîteva aspecte
din jungla indiană.

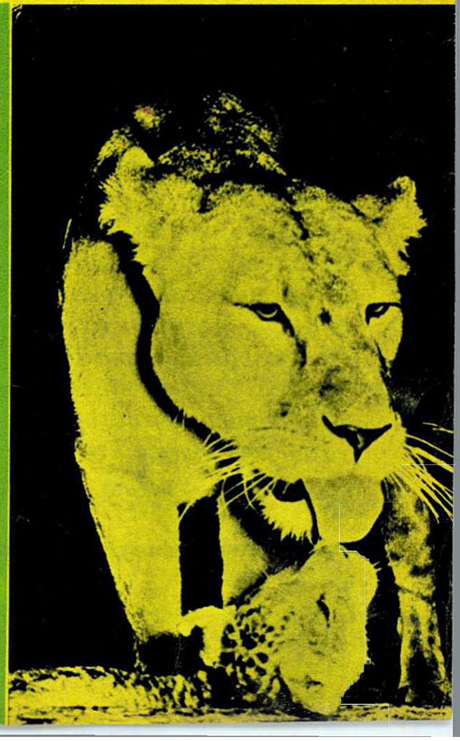

Pajtás

REVISTA PIONIERILOR DIN R.P. UNGARĂ

ÎN VIZITĂ LA «Cutezătorii»

CALEIDOSCOP

În urmă cu 10 ani, la Casa pionierilor «Sándor Löwy» din Debreţin lua fiinţă un cerc de păpuşari. Astăzi, pionierii cercului dispun de o adevărată galerie de păpuşi îmbrăcate cu pitoreştile costume din Recsk, Ajak, Siógárd, Kalocsa, Kazár, Baranya şi, bineînţeles, din Debreţin. La realizarea fiecărei păpuşi pionierii au lucrat în medie 8—10 ore.

...Din iniţiativa revistei «Pajtás» a fost reconstruit trenul blindat nr. 12 al Republicii Sovietice Ungare din 1919. În ziua de 21 martie, a.c. cu prilejul aniversării a 50 de ani de la proclamarea republicii, trenul a fost trecut în mod solemn în patrimoniul organizaţiei de pionieri. El are în dotare diferite arme folosite în luptele din 1919, precum şi, numeroase documente ale vremii. Timp de 2 ani, acest «muzeu» va trece prin toată ţara. Se va opri în fiecare oraş, în fiecare sat.

La concursul «Cine ştie, cîştigă» (pe tema orientării profesionale) organizat de pionierii şcolii de pe strada Thäelmann din Budapesta au învins cei trei eroi din fotografia noastră: un viitor lăcătuş, o viitoare specialistă în ale cofetăriei şi o viitoare coafeză.

Expediția „Leontium"

Zalalövö este o comună cu împrejurimi încîntătoare. Pionierii reuşiseră să afle că, în vechime, comuna s-a bucurat de atenţia romanilor, care i-au dat numele de Leontium. Pe acolo îşi făcuseră ei loc de popas în drum spre Roma. Apoi, s-au statornicit pe acele locuri oameni care se ocupau cu meşteşugul armelor, pricepuţi sculptori în lemn, meşteri în olărit şi ţesătoare iscusite.

Despre toate acestea, copiii aflaseră doar din auzite, căci dovezile certe despre existenţa acestora dispăruseră.

De-a lungul timpului, vasele de lut fuseseră înlocuite cu cele de porţelan, casele acoperite cu paie dispăruseră şi ele, iar locatarii noilor case n-au mai dat atenţie obiectelor rămase din bătrîni.

Primii care s-au gîndit să pornească să cerceteze trecutul comunei lor au fost pionierii clasei a VIII-a. Asta s-a întîmplat în 1963. De la vechiul nume al comunei ei şi-au intitulat expediţia «Leontium».

Şi au pornit la lucru. Mai întîi au cercetat ogrăzile, şurele, podurile. Apoi, în grupuri mici, au colindat uliţele, cătunele din împrejurimi, casele din Csöde, Zalapataka, Dedes... Au adunat tot felul de obiecte care aminteau de oamenii care au trăit pe meleagurile acelea. Au fost chiar cartografiate hărţi care consemnau tot ce merita interes. Obiceiurile, tradiţiile, originea denumirilor pe care le au cătunele din jur au fost şi ele notate cu grijă.

Într-o zi, Marika Miszeri aduse o butie veche pentru vin pe care i-o dăruise bunica ei.

— Are 195 de ani.

— Cum de ai reuşit să afli, se întrebară colegii miraţi...

— Foarte uşor. Făurarul butiei a notat într-un loc ascuns anul în care a terminat-o. Dacă te uiţi atent îl descoperi.

Dar vechimea obiectelor nu se descoperă numai aşa. Muzeologii i-au învăţat pe pionierii expediţiei cum se poate stabili vîrsta unui obiect prin metoda com-

paraţiei. Tăcutele obiecte au început astfel «să grăiască».

...Timpul trecea. Grupul cercetătorilor se mărise la 90, iar la Casa de cultură a comunei se adunau tot mai multe obiecte: unelte făurite din metal şi lemn, fel de fel de vase din lut, ţesături, incrustaţii în lemn, fragmente de arme vechi... Toate vorbesc de munca grea a înaintaşilor, dar şi despre priceperea şi iscusinţa lor.

Printre obiectele descoperite se află şi uneltele ultimului «fabricant» de turtă dulce şi luminări, Józsi Miklics-baci. Pentru prepararea turtei dulci, bătrînul îşi procura faguri de miere. Tot din miere el pregătea siropuri şi bere.

...Anii au trecut. Acum toţi cei ce trec prin Zalalövö se opresc pentru cîteva clipe să viziteze muzeul etnografic amenajat aici de pionieri. Conducătorul «Expediţiei Leontium», Károly Agg, care este şi directorul şcolii, îi călăuzeşte prin sălile muzeului, vorbindu-le despre istoria fiecărui obiect descoperit de copii.

FARAGO GYÖRGY

(urmare din numărul trecut).

REZULTATELE CONCURSULUI MINITEHNICUS '69

CINE PRIMEŞTE TROFEUL

Pentru numărul de participanţi, pentru numărul de lucrări trimise, pentru calitatea acestor lucrări, pentru numărul de premii obţinute, pentru activitatea neobosită depusă în vederea lărgirii mişcării Minitehnicus juriul hotărăşte decernarea **Trofeului Minitehnicus pe anul 1969** *precum şi* **diploma de onoare:**

JUDEŢULUI BRAŞOV

Primiţi-l, dragi braşoveni, cu cele mai calde felicitări din partea revistei

Cutezătorii

* * *

PREMIUL DE ORIGINALITATE INDIVIDUAL:

1) CULICEANU EUGEN, Şcoala generală nr. 2 Buhuşi, judeţul Bacău, pentru lucrarea — **Amplificator de înaltă fidelitate;**
2) KLOYBER SIEGFRIED, Şcoala generală nr. 2 Cugir, judeţul Alba, pentru lucrarea — **Ceas electric;**
3) PAPAZIAN RADU — Şcoala generală nr. 70 din Bucureşti, pentru lucrarea — **Dispozitiv pentru detectarea denivelărilor de sol;**
4) CHIRICĂ AURELIAN, de la Casa pionierilor Cîmpulung-Moldovenesc, pentru lucrarea — **machetă avion H. Coandă;**
5) TURICEANU VASILE, de la Casa pionierilor din Botoşani, pentru lucrarea — **Machetă avion Vlaicu I;**
6) ILIE MIHĂIŢĂ, Liceul nr. 2 din Tulcea pentru lucrarea — **Aparat pentru verificarea cunoştinţelor.**
7) MICLEA ION, Şcoala generală nr. 5, Sibiu, pentru lucrarea — **Macara;**
8) RĂDULESCU CĂLIN, Liceul nr. 1 din Roşiorii de Vede, judeţul Teleorman, pentru lucrarea — **Profesorul automat;**
9) ONOFREI DUMITRU, de la Casa pionierilor din Arad, pentru lucrarea — **Ciocan de lipit;**
10) FLORESCU MAGDA, Şcoala generală nr. 3 Sibiu, pentru lucrarea — **Creion luminos.**
11) FLORESCU PAULA, Şcoala generală nr. 3 Sibiu, pentru lucrarea — **Creion pentru pirogravură pe metal.**
12) CONTA VASILE, Şcoala generală nr. 7, Cluj, pentru lucrarea — **Traforaj pedalat cu picior.**

PREMIUL DE ORIGINALITATE COLECTIV:

1) PĂRĂIANU TIBERIU, Băcilă Adrian, Bojiţă Mircea, Rădulescu Olimp, Ştefănescu Liviu şi Dohotă Radu, de la casa

Pajtás

VĂ PREZINTĂ CÎTEVA DIN FRUMUSEȚILE BUDAPESTEI

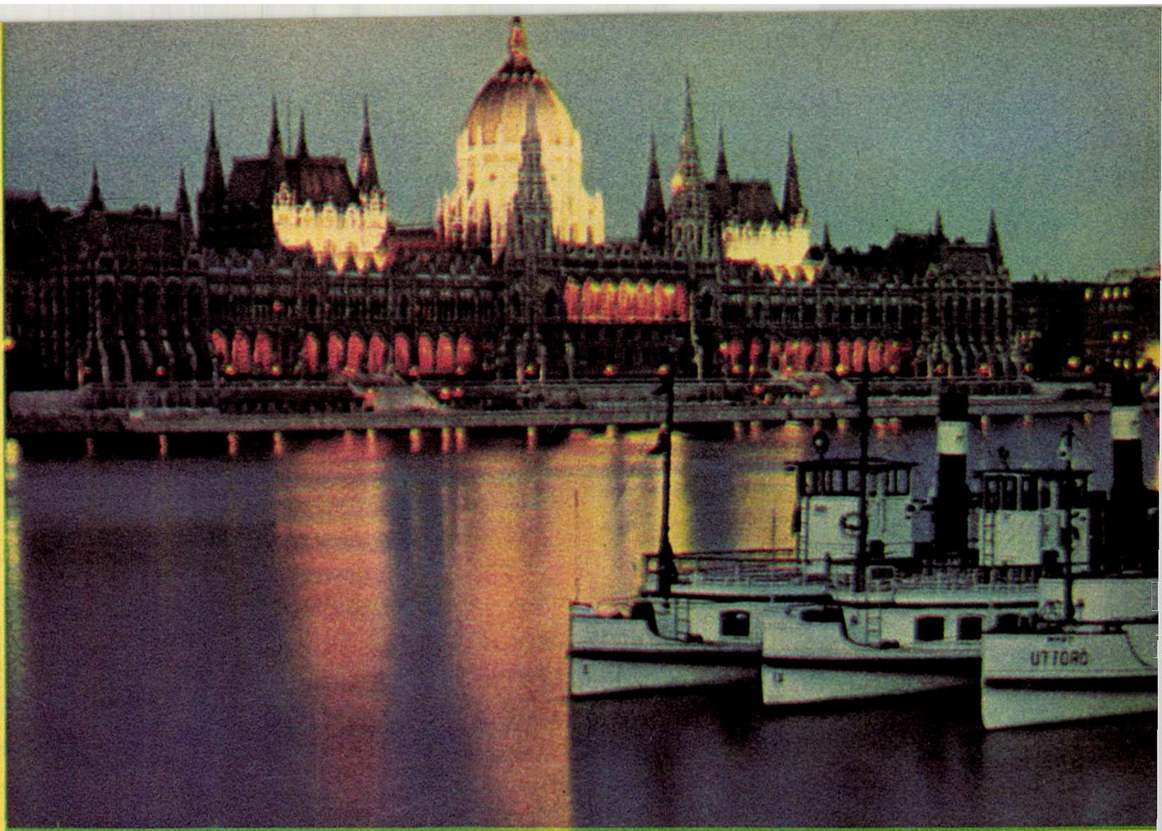

1

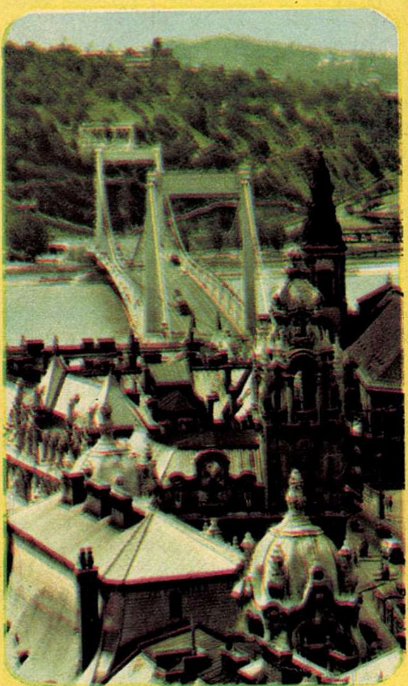

3

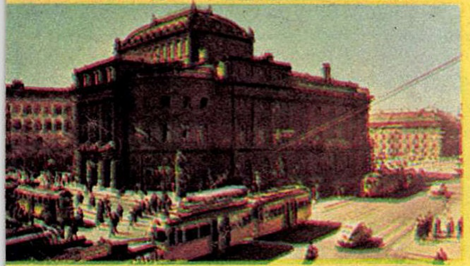

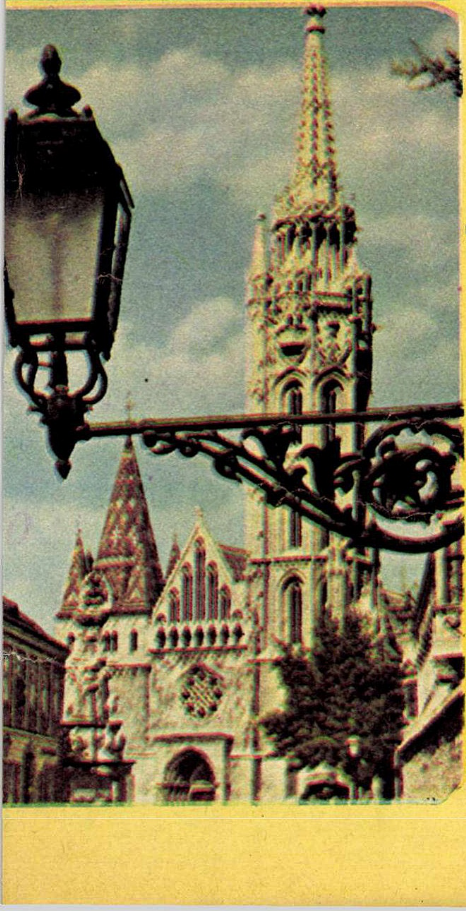

1 *Vechea clădire a Parlamentului.*

2 *Unul din celebrele poduri budapestane.*

3 *La orice oră din zi, pe bulevardele din centrul orașului domnește o vie animație.*

4 *Bastionul pescarilor este unul din punctele de atracție al turiștilor.*

5 *Acest vechi edificiu amintește de iscusința meșterilor constructori ai evului mediu.*

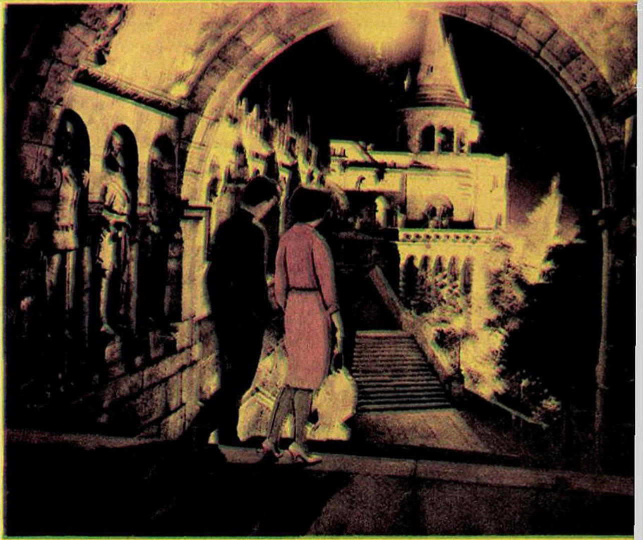

4

pionierilor din Sibiu, pentru lucrarea — **Orgă electronică.**

2) GRUPUL MINITEHNICUS CUTEZĂTORII de la Școala generală din comuna Vladimir, județul Gorj, pentru lucrarea — **Stație de amplificare** — 5 concurenti la alegerea conducerii cercului.

3) CERCUL AUTO de la Casa pionierilor din Cîmpina, județul Prahova, pentru lucrarea — **Avionetă «Pionier 001»,** 5 concurenți la alegerea conducerii cercului.

4) GRIGORE DAN și MARTIN CONSTANTIN de la Palatul pionierilor din București, pentru lucrarea — **Robot radioghidat.**

PREMII SPECIALE INDIVIDUALE

1) POPA CORNELIU de la Casa pionierilor Deva, județul Hunedoara, pentru lucrarea — **Hartă geografică electrică.**

2) PAVEL DĂNUT, Școala generală nr. 3, Fălticeni, județul Suceava, pentru lucrarea — **Planor A 2.**

3) HORGOȘ TIBERIU, Liceul nr. 1 Dej, județul Cluj pentru lucrarea — **Automobil electric comandat.**

4) KADAR LAJOS, Școala generală, comuna Zetea, județul Harghita, pentru lucrarea — **Ferăstrău electric.**

5) SIK GHEORGHE, Liceul nr. 2 Reghin, județul Mureș, pentru lucrarea — **Navomodel autopropulsat.**

6) PREOTEASA DANIEL, Școala generală nr. 1 din comuna Bărăganul, județul Brăila, pentru lucrarea — **Mașină de călcat electrică.**

7) MOȚOC SORIN, de la Casa pionierilor din Tîrgoviște, județul Dîmbovița, pentru lucrarea — **Aeromodel captiv.**

8) MIHAI NELU, Școala generală nr. 18 Sibiu, pentru lucrarea — **Oraș spațial.**

9) TEAR GEZA, comuna Cechești, județul Harghita, pentru lucrarea — **Macara electromagnetică.**

10) CRĂCIUNOIU FLORIN, Palatul pionierilor București, pentru lucrarea — **Șalupă electrică.**

PREMII SPECIALE COLECTIVE

1) VRĂJITORU MIHAI, MARINESCU GHEORGHE, PINTRIGEL VASILE, LUCA SORIN, TĂNASE VASILE ȘI PĂDUREANU GHEORGHE de la Casa pionierilor din Dorohoi, județul Botoșani pentru lucrarea — **Interfon cu 5 posturi.**

2) CERCUL RADIO de la Casa pionierilor din Galați, pentru lucrarea — **Amplificator de audio frecvență «Mini'69»** — 5 concurenți la alegerea conducerii cercului.

3) DEAK IOAN, BOLOZS ȘTEFAN și TOTH EMERIC, de la Școala generală nr. 6 din Cluj, pentru lucrarea — **Arc voltaic.**

4) CIOCOIU ION, FILIP FLORIN, NICOLAU ION, OSIERU OCTAVIAN și TREISTARU CONSTANTIN de la Casa pionierilor din Roman, județul Neamț pentru lucrarea — **Combină-Radio.**

5) CERCUL NAVO de la Casa pionierilor din Galați pentru lucrarea — **Hidroglisor** — 3 concurenți la alegerea conducerii cercului.

6) ALMAȘI ȘTEFAN, CÓVÁCS GHEORGHE, de la Școala generală nr. 9 Sighetu Marmației, județul Maramureș, pentru lucrarea — **Electromotor cu axă în spirală.**

7) CERCUL DE RADIO TEHNIC de la Casa pionierilor Beiuș pentru lucrarea — — **Complex de control al lămpilor electronice** — 5 concurenți la alegerea conducerii cercului.

(Continuare in nr. viitor)

5

AMFORA SABINĂ

UN SERIAL DE AVENTURĂ ŞI DETECTIVISM

DE POP SIMION

22. PISICA VĂRGATĂ

Cel somat de Leone prin disperatul «sus mîinile!», cu browning desferecat şi glont tras pe ţeavă, n-a catadicsit să asculte, n-a avut cum, pentru că n-a priceput somaţia; dintre butoiaşele goale a ţîşnit (ptiu, drace!) pisica hangiului, una mare, vărgată, cu un şoarece în gură (nu al scamatorului, unul adevărat).

— Ptiu, drace!, scuipă marele detectiv şi se ruşinează foc pentru arma pe care o ţine în mînă (o vîră în toc); aşa ceva nu i s-a mai fost dat să i se întîmple. I-ar da un şut pisicii vărgate, dar îi este ruşine de cei ce-l asistă; se enervează însă şi strigă spre cei doi: «Ei, gata. Ce staţi cu limba în gură?! La treabă! Tu, Dim, pune-ţi în regulă sculele de fotograf ambulant; vei avea de lucru curînd-curînd. Iar tu, scamatorule, pregăteşte pentru mîine seară un spectacol cu public şi numere de senzaţie, cu «uite apare şi dispare». Mă rog, ce vrei tu, însă, reuşit să fie, să-i distrezi pe oamenii locului. Dacă vei găsi un mediu bun, vei încerca şi puţin hipnotism. Salut».

Cu aceste spuse, Leone părăseşte strîmta încăpere a depozitului cu mirosuri tari, cu butoaie şi sticlărie, pune astfel capăt celei de a doua şedinţe a «Consiliului celor trei». Are nevoie de puţin răgaz, doreşte să stea singur, să mediteze. Pentru întîia dată în lunga lui carieră Leon Gaspar e stăpînit de senzaţii ciudate; simte că îl părăseşte calmul, că nu-i sigur pe propriile sale decizii, că nu elaborează idei îndeajuns, că-i autorul unor greşeli aproape copilăreşti, că începe să n-aibă ţinere de minte, că mintea îi devine cumva alunecoasă, că umblă cu frica în sîn, că se încurcă în propriile sale acţiuni ca un poliţai de rînd, că i-a pierit şi pofta aia grozavă de a mînca oricînd şi orice, că îi asudă chelia mai abundent decît altădată, că un tremur îi smulge uneori pleoapa dreaptă a ochiului şi simte că-l loveşte setea de a bea ceva tare (whisky sau drojdioară, nu contează ce), că pălăria lui gri, melon englezesc cu boruri întoarse mici, nu-l mai încape (i s-o fi micşorat bila?), că are dimineaţa un soi de mîncărime de nas (cum au copiii ce bolesc de viermi intestinali), că nu-i mai prieşte cafeaua, că în raza vederii i se preling seara, pe amurg, nişte pete străvezii care-i strică limpiditatea văzului (cîndva avea ochi ager, ca o pasăre de pradă), că îl doare în fiecare duminică osul spongios, călcîiul lui Ahile. că... În sfîrşit. Va trebui să se ducă la un doctor. Dar nu unui de nas-gît-urechi, sau unul de ochi, sau unul de pîntece. Se va duce la un psihiatru, doctorul care îi consultă pe cei ce au tra-la-la. Leone poate încă n-are tra-la-la. Dar sînt semne. Sau dacă nu-s semne de tra-la-la, e un început de ramolisment. «Oricum, trebuie să fac ordine în persoana proprie», îşi zicea Leon Gaspar şi cu acest gînd iese foarte tulburat din descrisul depozit al cîrciumei «La hanul Burebista». O dată cu el, o zbugheşte pe uşiţa de lemn, împleticindu-i-se printre picioarele încălţate în ghete gri, de antilopă cu elastic, pisica vărgată a hangiului, care miaună sinistru, chemîndu-şi puii la şoarece.

De la pisica din depozitul hanului trecem direct la pisica din şosea unde coboară din autobuzul de călători, zbănţuita aia de Nitache-Nitouche, colega de balet a Sabinei, veşnic înfometata domnişoară Şuncă, nume tocmai bun să-l pui pe afiş. Dar i se poate zice Pisică, la urma urmelor sau chiar Pisică Vărgată, pentru că umblă exact ca felinele. Nitache-Nitouche are pantofi de culoare lila, lăcuiţi, cu catarame metalice, portocalii, cît palma de mari, ciorapi asortaţi, tot lila (de plasă), «blugi» negri, acei pantaloni englezeşti mult evazaţi, croiţi din piele de capră (li se zice blugings), prinşi în bretele (de piele şi acestea) foarte late şi încărcate de ecusoane cu imagini, apoi e bluza pe fond mov, asortată cu încălţămintea şi în sfîrşit haina fetei, mai exact redingota, de piele şi ea, cu revere satinate şi largă în poale, prevăzută (în loc de nasturi) cu cheutoare metalice, tot portocalii, de aramă, şi desigur cu buzunare (nouă la număr), aplicate direct şi fistichiu; dar să nu uit şoarecele (că Natache-Nitouche are un şoarece personal) de catifea, pe care îl poartă atîrnat pe reverul hainei, o mascotă cu ochi de porţelan şi codiţă mişcătoare de gumă.

— Hello, Saab! salută Nitache-Nitouche coborînd din autobuz pe panglica de asfalt a şoselei.

— Hello, Nita, răspunde Amazoana şi ia din mîna prietenei sale valijoara, mai exact poşeta mare, tronconică, făcută din skay, în care zbănţuita îşi îngrămădise probabil toate lucrurile de voiaj.

— Ce-i nou la voi, Saab?, vrea să ştie Nitache-Nitouche, după care contemplă natura cu soare, deschide umbreluţa hyppie, cu flori mov pe galben, face cîţiva paşi unduiţi, ca să revină cu vorbele — Nu-mi răspunzi dragă?

— Ia nu mai face pe nebuna, se înfurie Sabina, luînd un aer de severitate care îi subţiază buzele şi îi dă o linie severă a gîtului (de parcă ar fi în plin attitude de lebădă mică); cînd se enervează profilul îi seamănă leit cu acela al reginei din Saaba, de pe monedele vechi, de unde şi diminutivul de Saab, cum îi zice Nitache-Nitouche — Uite, ţi-i prezint pe cei trei, reia Amazoana (arătînd spre scatii). Ei sînt scutierii noştri.

Adrian, care o cunoaşte pe Nitache-Nitouche, face prezentările, în timp ce Sabina scoate în zona şoselei bicicleta cu care venise s-o întîmpine pe zbănţuită; în iarba şanţului mai stau culcate încă patru biciclete care aşteaptă să fie încălecate (cinci cu a Sabinei). Au împrumutat velocipedele de la lucrătorii cu ziua care fac săpături arheologice.

— Ştii că mîine avem un spectacol?, converseazā Sabina, pedalînd paralel cu Nitache-Nitouche.

— Scamatorie şi duiet coregrafic, precizează unul dintre scutieri (Adrian, se pare).

— Se intitulează «Histria în flăcări», intervine Mircea.

— Sau «Stafiile la ora adevărului», adaugă Niţeluş Purceluş.

— Va fi o chestie colosală!, se exaltă Amazoana şi umblă cu bicicleta în opturi lungi, dantelate pe poteca de lut bătut care duce la hanul din cîmp; o imită şi prietena ei, zicînd:

— Okey, Saab! Vom dansa cum n-am mai dansat.

Şoricelul personal al domnişoarei Nitache-Nitouche rîde din ochii de porţelan şi îşi leagănă codiţa de gumă.

(va urma)

BAL la castel

Povestire istorică de
ALEXANDRU MITRU

Sîntem cu aproape 455 de ani în urmă. E ceasul tulbure al amurgului şi-n falnica cetate a Timişoarei, prin case, se aprind lumini. Raze palide încep să se strecoare printre obloanele ferestrelor, în dreptul uşilor ferecate. Numai castelul comitetului Ştefan Bathory străluceşte alb, în lumina făcliilor şi-a luminărilor. Nobilii petrec. Nobilii se bucură. Ţăranii, iobagii de pe moşiile lor care s-au răsculat, au fost înfrînţi...

În timpul acesta, o căruţă trasă de patru cai voinici, aleargă pe uliţele Timişoarei. Înăuntru, legat în lanţuri şi răsturnat pe scînduri, stă un bărbat cu o cuşmă de oaie peste plete, bărbos şi cu musteţele lungi. Pe cei doi cai din dreapta, înhămaţi la căruţă, călăresc oşteni cu făclii aprinse în mîini. În faţă goneşte un căpitan pe-un cal focos. În spatele şi pe laturile căruţei îl însoţesc oştenii înzăuaţi, purtînd săbiile scoase. Pe drumul podit cu scînduri, ce duce prin inima cetăţii, nu se vede nici ţipenie de om. Numai la poarta castelului comitelui Bathory s-a adunat mulţimea şi-ascultă glasul răguşit al unui crainic, care vesteşte prinderea lui Gheorghe Doja.

Căruţa se opri la poarta castelului. Oştenii se repeziră de-l ridicară pe bărbatul ferecat în lanţuri. Alţii goniră oamenii ce se strînseseră în jur. Dar unul dintre ei, un meşteşugar din breasla fierarilor, tot apucă să-l vadă şi strigă tare: «E Doja, fraţilor!» În mulţime se iscă un murmur. Oştenii întinseră săbiile. Unii loviră. Gloata se risipi şi se trase în părţile mai întunecate ale uliţii. Însă vorba rămase. Prinse temei. Începu să se împrăştie cu iuţeală: «L-au adus pe Doja la Bathory. Vor să-l ucidă, aici, la el. Zapolya îl va judeca...».

Prins în fiare, cu cătuşe la mîini şi la picioare, şchiopătînd de piciorul stîng lovit de sabie, Doja urca scările luminate ale castelului. De sus se auzeau

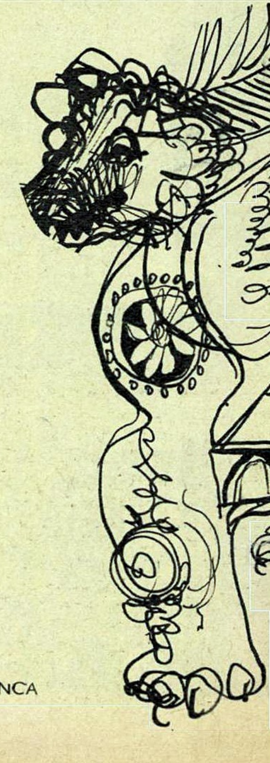

DESEN: IOAN DONCA

chiote, muzică, clinchete de pahare. Căpitanul șopti ceva unui slujitor și acesta se repezi pe scări. Se făcu liniște. Împins de oșteni, Doja ajunse sub coloanele de la intrarea cea mare. În fundul sălii, pe un tron din lemn de cedru bătut în ținte de aur sta voievodul Ardealului, Ioan Zapolya, avînd pe cap o pălărie cu pene de vultur. Privea încruntat, sprijinit cu o mînă de sabie. În jurul lui, ședeau curteni. În sală era un miros greu de vin și parfumuri, de ceară arsă și flori ofilite. Făcliile cu smoală de rășină ardeau pîlpîind.

Slujitorul de la ușă vesti în rîs, după cum avea porunca, bătînd cu toiagul de argint pe podea:

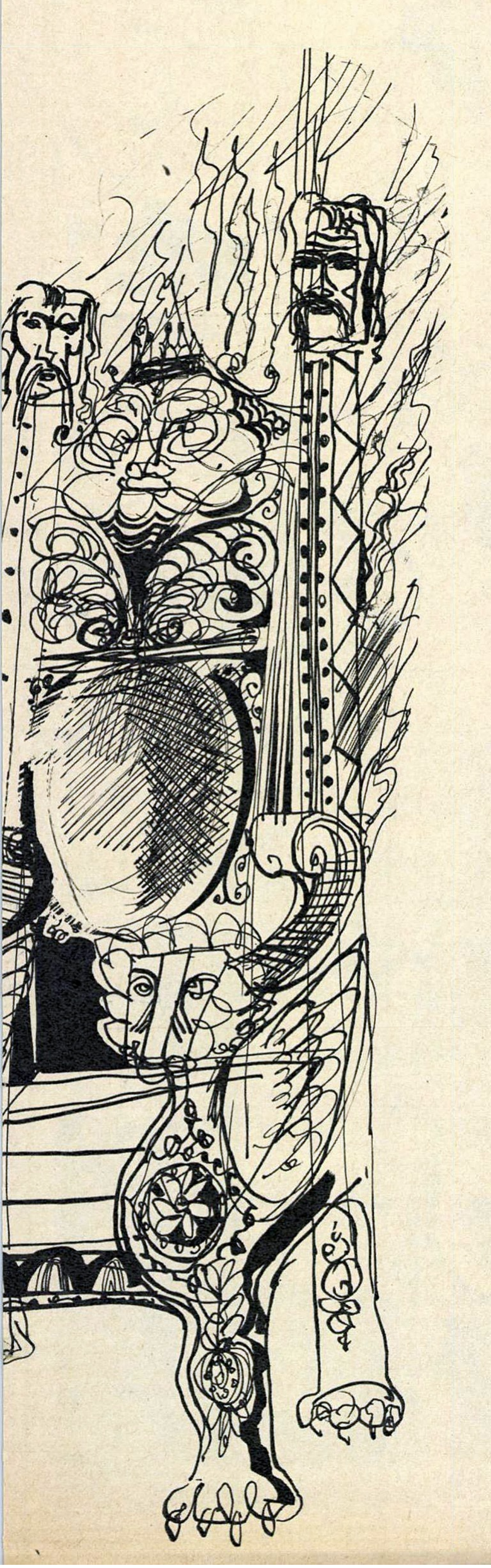

— Gheorghe Doja, «regele iobagilor»...

Cîțiva dintre nobili izbucniră în hohote. În clipita aceea, Doja intră în sală. Bărbat scund, gros și puternic, ca un trunchi de stejar, cu chipul osos și bărbia ieșită înainte, răsculatul era îmbrăcat în haine țărănești. Purta opinci și suman aspru de pănură. Barba roșie căruntă îi creștea în neorînduială pe obraji. Obielele, ițarii și cămașa îi erau pline de sînge, așa cum căzuse prins în bătălie. Pe frunte, deasupra împerecherii sprîncenelor, avea o altă împunsătură de suliță. Deși legat, Doja pășea cu semeție.

Îmbrîncit de slugi, prizonierul ajunse lîngă tron. Careva dintre curteni îi strigă:

— Îngenunchează și cere iertăciune măriei sale!

Doja nu se clinti. Își încleștă numai fălcile, îl fulgeră cu privirea pe voievod și rosti rar:

— Tu ești pe tron, Zapolya, și eu legat. Dar tu vei fi acela care vei fi osîndit!... Tu, și toți ai tăi!...

Cu obrazul crispat de ciudă, voievodul întrebă:

— Pe mine? Pe Zapolya? Și cine va îndrăzni?

— Poporul!...

— Ha, ha! rîse voievodul. Desculții?...

— Ei!... Toți aceia pe care voi nobilii îi lăsați desculți și flămînzi... Poporul, pe care voi nobilii îl batjocorîți. Și care nu vă va ierta!

În jurul voievodului, nobilii își ridicară săbiile, așteptînd un semn; dar Zapolya urmă cu glasul prefăcut:

— Cutezi prea mult,Doja... Te-ai răsculat și meriți moartea. Te vom ucide. Și totuși, te-am putea ierta, dacă...

— Dacă vei trece alăturea de noi! șopti mieros episcopul Nicolae Csaki, care își condusese și el trupele împotriva iobagilor lui Doja și-acum se găsea lîngă tron. Dacă vei scrie anume aici, în fața noastră, că te căiești, te lepezi de țărani si recunoști că nici un drept n-au ei în fața nobilimii!...

— Altminteri vei muri! mai zise Zapolya. Vei fi ars de viu, pe-un scaun de fier înroșit în foc!

— Mai bine scrie că te lepezi de popor! mai șopti episcopul lingîndu-și buzele subțiri și mîngîindu-și barba.

Doja se-ntoarse greoi. Lanțurile zornăiră. Privi îndelung, întreaga adunare. Ochii săi erau aspri, culoarea oțelului. Toate glasurile amuțiră. Se făcu atîta liniște, încît se auzea și ploaia cum picura pe prichiciul ferestrelor. Un nobil se înecă, tușind speriat; un altul scăpă din mînă un pahar ce se zdrobi în țăndări. Doja își răsuci gîtul prins într-un inel de fier, încuiat cu lacăt, și, în tăcerea aceea amorțită glasul lui răsună plin de mînie, zguduind parcă pereții de piatră ai sălii de petrecere.

— Vrei să mă lepăd de popor?... De poporul cel bun și asuprit?... De țăranii, iobagii, pe care voi îi călcați în picioare?... O! Lupi!... Lupi în mătăsuri și catifele. Fiare. Fiare turbate... Nu știți că dacă n-oi fi eu, o fi altul?... Alt Doja... Și altul... Și pînă la urmă tot veți fi răpuși... Tot veți pieri... Cu toții veți pieri!...

Pletele lui roșii se amestecau, se lipeau cu sîngele scurs pe obraz, din urmele bicelor. Gemu din adînc:

— Duceți-mă și ardeți-mă de viu, pe scaunul de fier înroșit, așa cum m-ați osîndit!

Își ridică mîinile prinse în cătușe și făcu un pas spre voievodul Ardealului. Lanțurile sunară trist. Nobilii săriră cu săbiile, izbindu-l pe omul strîns în cătușe, îl tîrîră pe jos, în tot lungul sălii. Îl azvîrliră pe scări și, din tindă, poruncită să-l ducă din nou la temniță, să-l pregătească pentru moarte...

……

Vestea morții lui Gheorghe Doja se împrăștia, acum, cu iuțeala fulgerului, pe tot întinsul țării. Cu trupul gol, pe-un tron de fier, sub care ardeau flăcări din trunchiuri uscate de brad, precum îi făgăduiseră nobilii, pe cap cu o coroană de fier înroșită în foc, în mijlocul căpeteniilor sale de oaste trase în țeapă, așa și-a dat sufletul Doja.

Bucăți din trupul lui ars fuseseră înfipte în sulițe, la porțile orașelor Oradea, Alba Iulia, Pesta și Buda. Iar capul se afla la Seghedin.

Vremea se învolburase de-a binelea. Ploua mărunt și des, și-n depărtări se auzea mugetul vîntului, ce aducea cu sine trîmbe vinete de cețuri și nori... Iar pe ulițe, prin cetăți sau prin satele sărace și urgisite, alergau oameni cu fețele galbene și trase de durere, care strigau:

— Doja! Sîngele tău s-a vărsat pentru ca suferințele noastre să se curme... Poporul nu te va uita, în veacul veacului, Doja!...

CÎND PE STADIOANE PĂTRUND
INVENTATORII

Pistolul starterului i-a făcut pe cei șase atleți să zvîcnească din gropile de plecare. O luptă strînsă se derulează cu o iuțeală extraordinară, de-a lungul celor 100 de metri de alergare. Și iată că firul alb de la sosire a fost rupt. Cronometrorii își controlează cronometrele. Se pare că a fost stabilit un nou record. Dar va fi valabil atîta vreme cît cele șase cronometre oficiale nu arată același timp? Evident că nu. Între momentul declanșării pistolului starterului și al apăsării pe declanșatorul cronometrului există un decalaj, normal, ținînd seama că fiecare dintre cronometrori a înregistrat plecarea atletului în cursă în funcție de iuțeala fiecăruia.

Temistocle Lazaride este primul realizator al unei aparaturi complexe de cronometraj, cu o precizie de sutime de secundă a deplasărilor rectilinii, aplicabil curselor de atletism, canotaj și ciclism, pe porțiuni plate. Această invenție românească, a cărei denumire este «Telesid» a impresionat pe nenumărați specialiști străini care și-au exprimat admirația pentru randamentul ei perfect.

„ROBOTUL SCRIMER“

Vă este cunoscut faptul că scrimerul Ionel Drîmbă a cucerit medalia de aur la olimpiada de la Ciudad de Mexico din 1968, că scrima românească, prin echipa masculină de floretă, deține supremația mondială în această ramură sportivă. Desigur că vă imaginați faptul că pentru a atinge această măiestrie sportivă s-au depus multe eforturi la antrenamente și s-au căutat cele mai bune mijloace tehnice pentru realizarea ei. Mai puțin cunoscut sau poate chiar de loc este faptul că tehnicienii români, în dorința de a veni în ajutorul scrimerilor au inventat un aparat denumit «Robotul scrimer». Aparatul, inventat de inginerul Cristian Cismaru și antrenorul de scrimă Istrate, se prezintă sub forma unui partener de antrenament controlat, cu ajutorul căruia scrimerii pot să-și verifice singuri precizia loviturilor și viteza de execuție a mișcărilor.

PRIETENUL ARBITRILOR

Spațiul nu ne îngăduie a continua să vă amintim și de alte invenții la fel de interesante. Totuși, în încheiere, vom mai menționa «Semnalizatorul de greșeli», o invenție aparținînd unui grup de tehnicieni, constînd dintr-o instalație electrică care semnalizează cea mai mică atingere a liniilor de penalizare la săriturile efectuate la aparatele de gimnastică sau la «pragul» de sărituri în lungime din atletism. Această invenție ar fi deosebit de utilă dacă s-ar putea aplica și în volei pentru a semnaliza cu precizie atingerea fileului sau depășirea liniei de centru de către jucători, dar mai ales la fotbal cînd s-ar comite un hent sau un fault în careu, eliminîndu-se astfel, o dată pentru totdeauna, eternele discuții la acordarea unei lovituri de la 11 metri.

MIRCEA POPESCU

PLANETA RĂPITĂ

(5)

Scenariu: HORIA ARAMĂ

Desene: POMPILIU DUMITRESCU

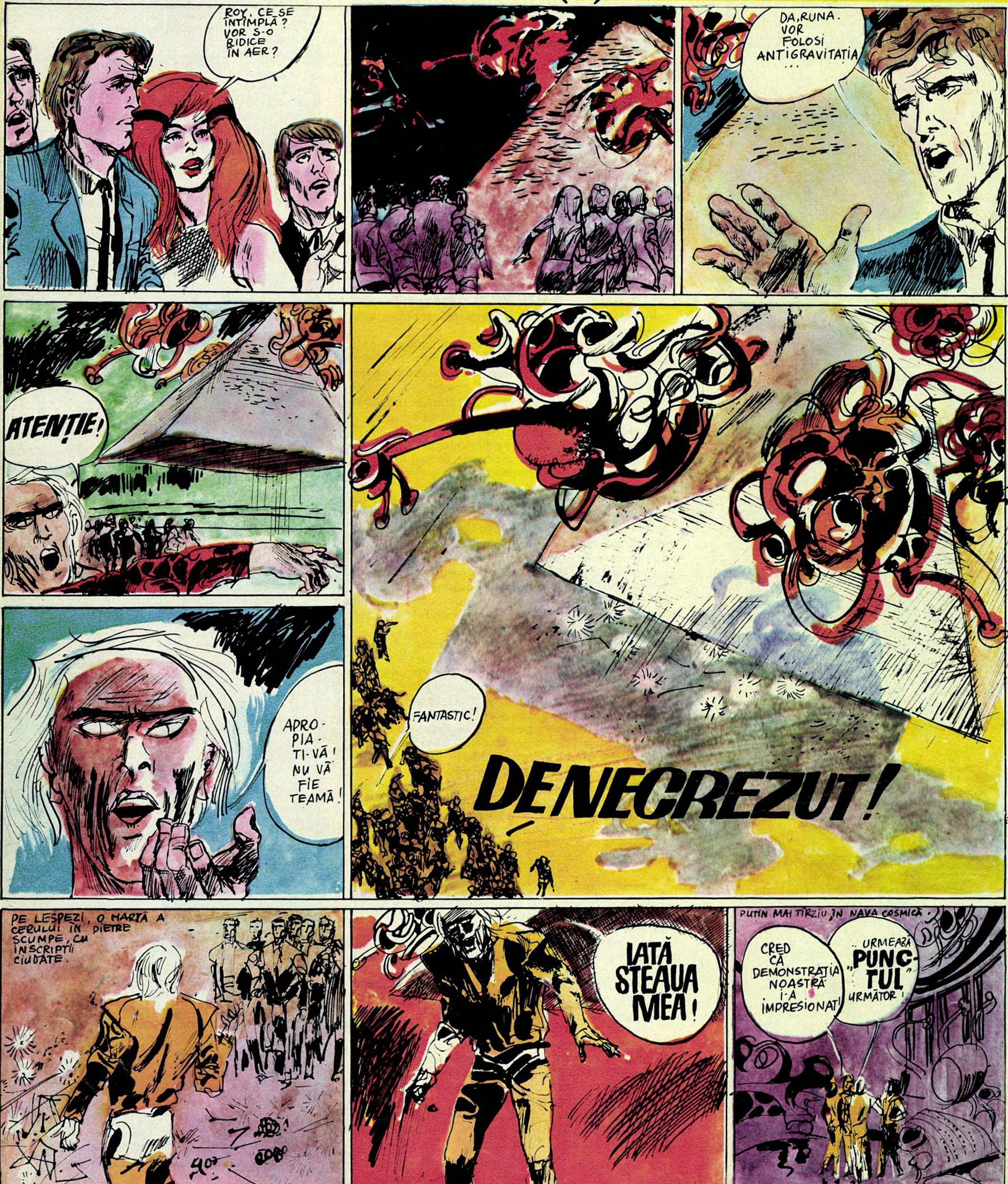
ROY, CE SE ÎNTÎMPLĂ? VOR S-O RIDICE ÎN AER?
DA, RUNA. VOR FOLOSI ANTIGRAVITAȚIA...
ATENȚIE!
APROPIAȚI-VĂ! NU VĂ FIE TEAMĂ!
FANTASTIC!
DE NECREZUT!
PE LESPEZI, O HARTĂ A CERULUI ÎN PIETRE SCUMPE, CU INSCRIPȚII CIUDATE.
IATĂ STEAUA MEA!
PUȚIN MAI TÎRZIU, ÎN NAVA COSMICĂ.
CRED CĂ DEMONSTRAȚIA NOASTRĂ I-A IMPRESIONAT!
...URMEAZĂ „PUNCTUL" URMĂTOR!

(Va urma)

POȘTA REDACȚIEI

Ca de obicei, spicuim din poșta săptămînii noutăți de la prietenii noștri corespondenți. În primul rînd trebuie să vă anunțăm că, de cîtva timp, prin țară...

CĂLĂTOREȘTE UN ALBUM.

Intitulat «Să ne cunoaștem țara și pionierii ei», albumul pionierilor din **VĂCĂRENI-TULCEA** intenționează să adune în filele sale aspecte din cele mai frumoase activități pionierești, lucrări literare și artistice ale pionierilor, și... ilustrate ale celor mai frumoase locuri din satele și orașele prin care va poposi. Voi, pionierii din Galați, Mircești, Tg. Neamț, Ipotești, Năsăud, Cluj, Siria, Tg. Jiu, Avrig și din alte localități în care va sosi, primiți cu drag acest semn al prieteniei. Scrieți despre tot ce poate aduce cinstire Organizației de pionieri la cea de a XX-a aniversare a sa, aceasta este dorința inițiatorilor. ,Succes!

VIRGINIA BUZOIANU — Tr. Măgurele. Sperăm să fii bucuroasă. Ai văzut? Ne-am ținut de cuvînt. În revista cu nr. 17 am publicat ceea ce te-a interesat «Corrida». Am răspuns în felul acesta și dorințelor exprimate de alți cititori.

ELISABETA PURJA — Viile Vechi-Nădlac. Dacă vă jucați atît de frumos după cum ne-ai scris, sîntem siguri că acolo unde sînteți voi este și veselie. Publicăm fotografia trimisă de tov. înv. Lehotsky și așteptăm alte imagini, alte scrisori de la voi. Aveți un cerc pentru fotografii amatori? Scrie-ne.

CĂSUȚA CU ADRESE

SILVIA ȘERBAN, Cal. Griviței nr. 49, Sectorul 8, București — ILUSTRATE,
LUIZA FIRU, str. Dr. Marinescu nr. 8, Sector VI, București — FOTOGRAFII ACTORI,
ILEANA VLAICU, Cal. Victoriei nr. 128 A, ap. 1, Sector 1, București, Of. poștal 22 — NUMISMATICĂ,
HENRIETA MARMONȘTEIN — Oțelu Roșu, str. Ștefan cel Mare, jud. Caraș-Severin — FILATELIE.
DORU TURTUREA, Căsuța poștală 1401, Of. 6, Sector 5, București, ILUSTRAȚII ȘI FILATELIE.

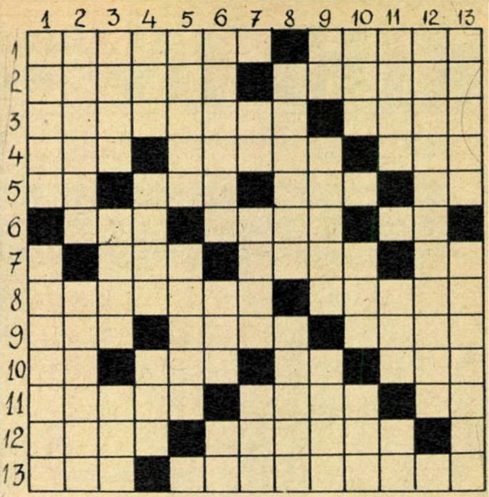

Orizontal: 1) Legendar erou grec, care a zdrobit cele nouă capete ale hidrei din Lerna, ultimul fiind capul nemuritor, pe care l-a îngropat adînc în pămînt. A te da peste cap. 2) Cap în publicistica românească (sau) Compozitor austriac, care a cîștigat un pariu, executînd la pian un acord de unsprezece note, ultima executînd-o cu o mișcare neașteptată a capului, atingînd clapa cu vîrful nasului. 3) Cu cap (pl.). Cu capul plecat. 4) Vine pe la gene! A fi de capul tău. Nume de fată. 5) În plus. Leagă capul de trunchi (sau: Interpretat de actorul Gh. Dinică, care își pierde la un moment dat capul în piesa «Umbra»). Costache Sandu. 6) Zăpadă. Capabilă. Frumoasa de care s-a îndrăgostit Zeus și care a fost eliberată de sub paza lui Argus, cel cu o sută de ochi, după ce Hermes, fiul lui Zeus l-a adormit și i-a tăiat capul. 7) Rîu în U.R.S.S. Uite. Vasile Preda. 8) Cu capul în nori. Ele. 9) A lucra pămîntul. Zeul rîului din mitologia greacă, reprezentat printr-un tînăr cu o cunună de trestie pe cap. Țesătură de in. 10) În capul tatii! Vestit romancier portughez (1845-1900). Țese! Rîu în U.R.S.S. 11). A băga capul (sau În cap). Partea dinapi a capului(pl.). 12) Cap în Europa. Se trage și peste cap. 13). Capi. Conducător.

Vertical: 1) Stăpînitorul împărăției subpămîntene la vechii greci, posesorul unui coif care făcea nevăzut pe oricine și-l punea pe cap. A da din cap. 2) Poet rus, autorul poeziei «Șapca mi-e pe ceafă. Merg de-a lungul văii». Soțul zeiței Geea, tatăl a trei uriaș cu cîte cincizeci de capete. 3) Tunse cu briciul pe cap! «Gura de foc» a Siciliei. Prefix de triplare. 4) Cap de acuzare. A descoperit calea maritimă spre India, ocolind Africa pe la Capul Bunei Speranțe (1497). A treia zi a lunii la perși. 5) A pierde podoaba capilară. A da la cap (fig.) Pusă cap la cap. Localitate în Suedia. Din cap în cap! 7) Capete de tub! Mic. Parte de uscat care înaintează în mare. 8) Baniță (reg.). Însemn al Moldovei pe care era reprezentat un cap de bour (pl.). 9) O felie de tort! Cerc. Dat cu cap. 10) Oraș în U.R.S.S. El. Est-sud-est. 11) «Capul» familiei în matriarhat. Pînă la un cap de ață. I se pune capăt la 31 decembrie. 12) Nefericit domn al Țării Românești, care a asistat la decapitarea celor patru fii ai săi, apoi a fost și el decapitat de către turci. 13) Titan din mitologia greacă, care privind capul Meduzei, ucise de Perseu fiul lui Zeus, s-a prefăcut în munte, iar capul său se prefăcu într-un vîrf care se ridică la cer. Acoperămînt pentru cap.

Dicționar: TMA = Rîu în U.R.S.S. ECA = Vestit romancier portughez (1845—1900). TNA = Rîu în U.R.S.S. ERD = A treia zi a lunii la perși. EKA = Localitate în Suedia. UZU = Oraș în U.R.S.S.

ARITMOGRIF

Înlocuind cifrele prin litere veți afla de la A—B numele unui poet român, iar pe orizontal 10 din poeziile sale.

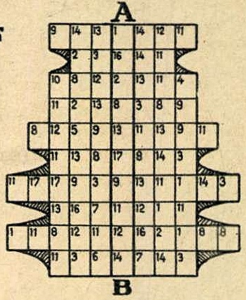

		9	14	13	1	14	12	11		
			2	3	16	14	11			
		10	8	12	2	13	11	4		
		11	2	13	8	3	8	9		
	8	12	5	9	13	11	13	9	11	
		11	13	8	17	8	14	3		
11	17	17	9	3	9	13	11	1	14	3
		13	16	7	11	12	1	11		
1	11	8	12	11	12	16	2	1	8	8
		11	3	6	14	7	14	3		

ÎN ATENȚIA CELOR CARE DORESC SĂ PARTICIPE LA EX-TERRA

Colegii noștri de la redacția pentru copii a televiziunii ne-au rugat să publicăm aceste scheme precum și brevetul care sînt indispensabile celor care doresc să participe la concursul «Ex-Terra'69»

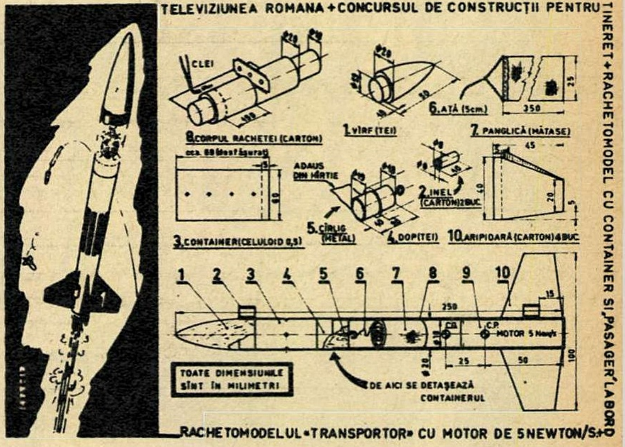

TELEVIZIUNEA ROMANA + CONCURSUL DE CONSTRUCȚII PENTRU TINERET + RACHETOMODEL CU CONTAINER ȘI PASAGER LABORD

RACHETOMODELUL «TRANSPORTOR» CU MOTOR DE 5 NEWTON/S + D

EX-TERRA'69 BREVET Nr ____

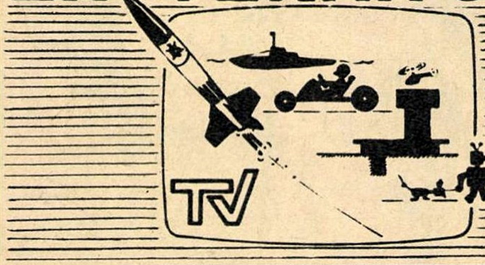

NUMELE ______________________ «TRANSPORTOR» ☐
PRENUMELE ______________________ «DELFIN» ☐
VÎRSTA ___ CLASA ___ ȘCOALA ______________ «ROLEX» ☐
LOCUIESC ÎN JUDEȚUL ________ ORAȘUL ________ «FANTASTICA» ☐
COMUNA ______ STR. ______________ NR. __ AP. ____ «MECANICUS» ☐
VOI PARTICIPA LA CONCURS CU LUCRĂRILE PE CARE LE NOTEZ CU „X" ALĂTURI ȘI CU UNA LIBER ALEASĂ NUMITĂ: ______________

ARCAȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE

9

Scenariul: COSTACHE ANTON   Desene: PUIU MANU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

SPRE A PUTEA DA DE URMELE ACELOR BOIERI TRĂDĂTORI CARE URZESC SĂ-L RĂPUNĂ PE MĂRIA SA VODĂ ȘTEFAN — CĂLUGĂRUL MANOILĂ SE VEDE NEVOIT SĂ-ȘI TAIE BARBA ȘI PLETELE, SĂ LASE ANTERIUL, SPRE A LUA LOCUL LUI PAN MASCHIEWICI, NEGUȚĂTOR DIN LIOV. AJUTAT DE TREI SLUGI DE NĂDEJDE, EL ÎȘI PORNEȘTE RĂDVANELE CU MĂRFURI SPRE CETATEA SUCEVEI.

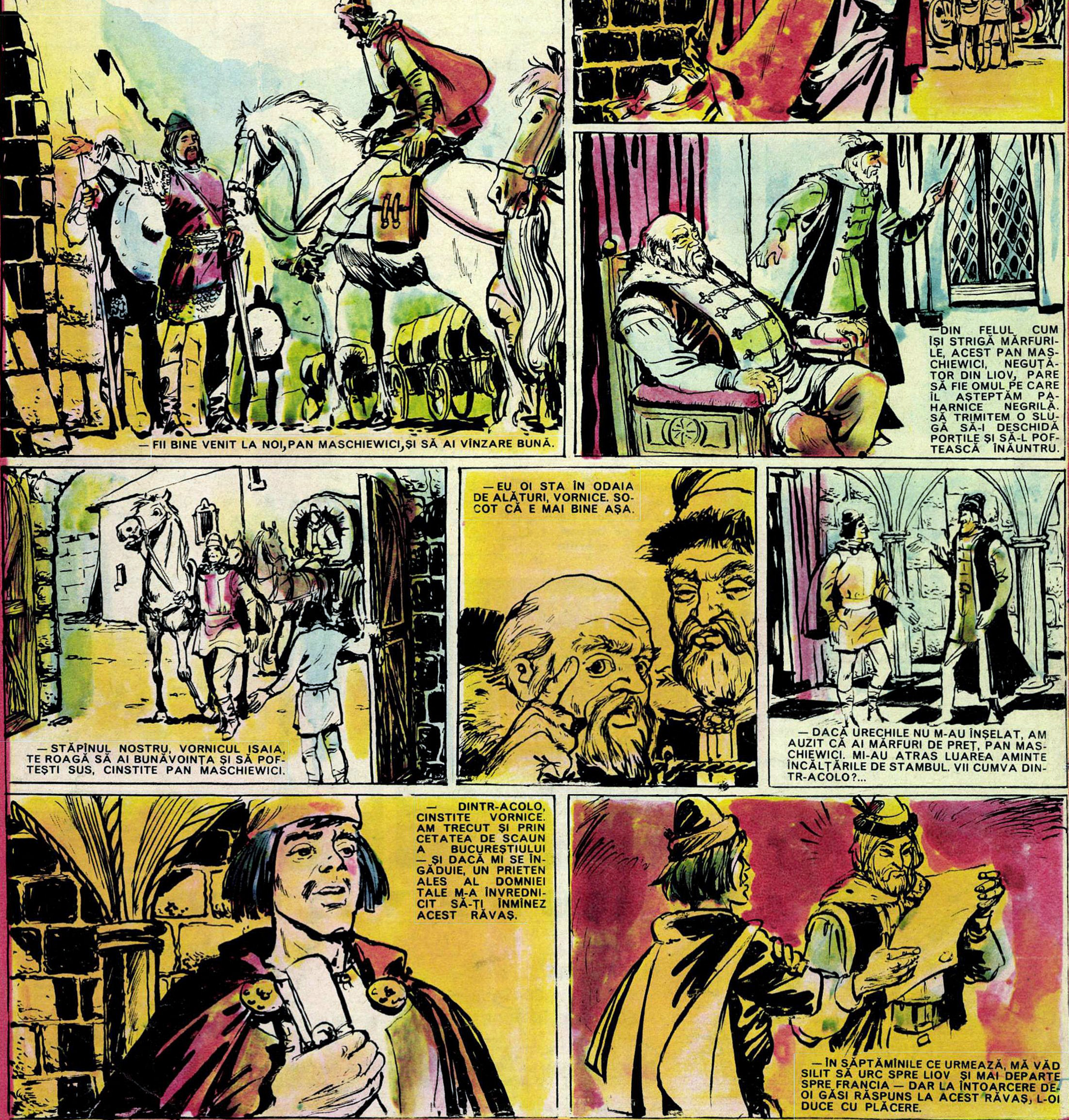
— FII BINE VENIT LA NOI, PAN MASCHIEWICI, ȘI SĂ AI VÎNZARE BUNĂ.
— MĂTĂSURI DIN GALIȚIA ȘI FRANCIA, MIRODENII DIN INDIA CEA DEPĂRTATĂ, ÎNCĂLȚĂRI DIN PIELEA CEA MAI BUNĂ DE LA STAMBUL... TOATE SÎNT ADUSE DE PAN MASCHIEWICI, NEGUȚĂTOR DIN LIOV...
— DIN FELUL CUM ÎȘI STRIGĂ MĂRFURILE, ACEST PAN MASCHIEWICI, NEGUȚĂTOR DIN LIOV, PARE SĂ FIE OMUL PE CARE ÎL AȘTEPTĂM PAHARNICE NEGRILĂ. SĂ TRIMITEM O SLUGĂ SĂ-I DESCHIDĂ PORȚILE ȘI SĂ-L POFTEASCĂ ÎNĂUNTRU.
— STĂPÎNUL NOSTRU, VORNICUL ISAIA, TE ROAGĂ SĂ AI BUNĂVOINȚA ȘI SĂ POFTEȘTI SUS, CINSTITE PAN MASCHIEWICI.
— EU OI STA ÎN ODAIA DE ALĂTURI, VORNICE. SOCOT CĂ E MAI BINE AȘA.
— DACĂ URECHILE NU M-AU ÎNȘELAT, AM AUZIT CĂ AI MĂRFURI DE PREȚ, PAN MASCHIEWICI. MI-AU ATRAS LUAREA AMINTE ÎNCĂLȚĂRILE DE STAMBUL. VII CUMVA DINTR-ACOLO?...
— DINTR-ACOLO, CINSTITE VORNICE. AM TRECUT ȘI PRIN CETATEA DE SCAUN A BUCUREȘTIULUI — ȘI DACĂ MI SE ÎNGĂDUIE, UN PRIETEN ALES AL DOMNIEI TALE M-A ÎNVREDNICIT SĂ-ȚI ÎNMÎNEZ ACEST RĂVAȘ.
— ÎN SĂPTĂMÎNILE CE URMEAZĂ, MĂ VĂD SILIT SĂ URC SPRE LIOV ȘI MAI DEPARTE SPRE FRANCIA — DAR LA ÎNTOARCERE DE-OI GĂSI RĂSPUNS LA ACEST RĂVAȘ, L-OI DUCE CU PLĂCERE.

Cutezătorii

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic «CASA SCÎNTEII» Redactor de număr: E. ROȘCA. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

1 leu